

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Pedagogická fakulta

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2014

Nela Bjalkovová

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Pedagogická fakulta

Katedra českého jazyka a literatury

DĚTSKÉ ČASOPISY A ŽÁK NA 1. STUPNI ZŠ

CHILDREN'S MAGAZINES AND THE PUPIL OF PRIMERY SCHOOL

Leden 2014

Diplomant:

Nela Bjalkovová

Vedoucí práce:

PhDr. Ivana Šimková

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce a to v nezkrácené podobě – v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Datum: 1.1.2014

V Českých Budějovicích, 2014

vlastnoruční podpis autora

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala PhDr. Ivaně Šimkové za cenné připomínky a odborné rady, kterými přispěla k vypracování této diplomové práce. Dále děkuji ředitelům, Mgr. Marii Kocourkové ze ZŠ Dukelské, Mgr. Janu Schreibovi z Církevní ZŠ při Biskupském gymnáziu J. N. Neumanna v Českých Budějovicích a Mgr. Vladimíru Caldovi ze ZŠ Grünwaldova za poskytnuté informace, které napomohly zpracování výzkumné části.

Resumé

Diplomová práce se zabývá studiem dětských časopisů se zaměřením na žáky 1. stupně základní školy. Práce je zaměřená na použití jazyka, grafický design, cíl a obsah jednotlivých časopisů pro danou věkovou skupinu. Řešena je zde problematika internetových časopisů v porovnání s tištěnými časopisy. Teoretická část se zaměřuje na problematiku jednotlivých období dětského čtenářství a historii jednotlivých časopisů.

Diplomová práce je zpracována tak, aby zmapovala problematiku dětských časopisů, napomohla s praktickým využitím časopisů ve vyučovacích hodinách a zanalyzovala současný stav a další možnosti využití zájmové četby.

Resume

Thesis deals with the study of children's magazines with a focus on students first primary school. The work is focused on the use of language, graphic design, the aim and content of magazines for this age group. Furthermore, there also addresses the issue of online magazines compared to arbitrarily marketable magazines. The theoretical part focuses on the individual child reading a history of the magazine.

The thesis is conducted to map the problems of children's magazines with a focus on practical use during lessons and also analyzes the current situation and future possibilities of this leisure reading.

Obsah

Úvod.....	6
1 Teoretická část.....	7
1.1 Žák mladšího školního věku.....	7
Psychická zralost.....	9
Emoční, motivační a sociální zralost.....	10
2 Literatura pro děti a mládež.....	12
2.1 Specifičnost literatury pro děti a její typologické členění.....	12
2.2 Dětský časopis pro čtenáře mladšího školního věku.....	14
2.3 Profil čtenáře časopisu pro mladší školní věk.....	15
2.4 Časopis a jeho působení na dětského čtenáře.....	15
2.5 Výběr dětského časopisu.....	17
2.6 Komiks v dětském časopisu.....	18
2.7 Elektronické časopisy pro děti a mládež.....	19
2.7.1 Pozitiva elektronických časopisů pro děti.....	20
2.7.2 Negativa elektronických časopisů pro děti.....	20
2.8 Chronologický vývoj dětských časopisů.....	21
3 Praktická část.....	25
3.1 Použité časopisy a jejich obecná charakteristika.....	25
3.2 Charakteristika jednotlivých časopisů.....	26
3.2.1 ABC.....	26
3.2.2 Barbie.....	29
3.2.3 Gormiti.....	31
3.2.4 Ben 10.....	32
3.2.5 Čtyřlístek.....	34
3.2.6 Kačer Donald.....	37
3.2.7 Mateřídouška.....	38
3.2.8 Sluníčko.....	41
3.3 Použité elektronické časopisy a jejich charakteristika.....	43
4 Výzkumná část.....	45
4.1 Charakteristika výzkumného souboru.....	45
4.2 Metody výzkumné práce.....	45
4.3 Postup výzkumné práce v MŠ.....	46
4.4 Postup výzkumné práce v ZŠ.....	46
4.5 Postup výzkumné práce ve školních knihovnách.....	47
4.6 Postup výzkumné práce ve vědecké knihovně – dětské oddělení.....	47
5 Interpretace výsledků.....	48
5.1 Výsledky dotazníkového šetření u žáků ZŠ.....	49
5.2 Výsledky dotazníkové šetření pro učitele.....	57
5.3 Výsledky dotazníkového šetření ve školní knihovně.....	62
5.4 Výsledky dotazníkového šetření ve vědecké knihovně.....	63
5.5 Výsledky dotazníkového šetření u dětí v MŠ.....	64
Závěr.....	69
Seznam použité literatury.....	72
Seznam použitých časopisů.....	74
Internetové zdroje.....	75
Seznam tabulek.....	76
Seznam grafů.....	76
Přílohy.....	77
Obrázky.....	80

Úvod

Během vývoje literatury pro děti vzniklo mnoho literárních žánrů. Počínaje pohádkami pro mladší školní věk až po umělecko-naučnou prózu. Časopis prolíná všemi vývojovými etapami dětského čtenářství a zaslouží si čestné místo mezi dětskou literaturou. Ve své diplomové práci jsem se zabývala časopisy určenými čtenářům mladšího školního věku, které svému čtenáři nabízejí všestranný rozvoj po stránce kognitivní, vzdělávací i výchovné. Časopisy mohou velmi pomoci současným i budoucím pedagogům při procesu vzdělávání žáků. Diplomová práce je rozdělena na tři části: teoretickou, praktickou a výzkumnou.

Teoretickou část tvoří základní literárněvědné poznatky, základní teoretické pojmy dětské literatury, profil čtenáře mladšího školního věku, chronologický vývoj dětské časopisecké produkce, charakteristika tištěných i elektronických časopisů a jejich působení na čtenáře mladšího školního věku.

V praktické části jsem se zaměřila především na charakteristiku jednotlivých tištěných i elektronických časopisů pro čtenáře mladšího školního věku. O každém popisovaném časopise jsou uvedeny základní informace, dále je zkoumána historie, ideová stránka a osobní hodnocení. Internet nabízí elektronické časopisy volně dostupné dětem po celém světě, z tohoto hlediska jsou v práci objasněna pozitiva a negativa těchto časopisů pro děti.

Výzkumná část vznikla na podkladech dotazníkového šetření. Dotazování byli učitelé a žáci ZŠ, vedoucí školních knihoven a vychovatelé mateřských škol. Pomocí dotazníků byly získány výsledky, které mapovaly současné dětské časopisy na prvním stupni ZŠ.

Cílem diplomové práce bylo vytvoření přehledu tištěných a elektronických časopisů určených čtenáři mladšího školního věku. Přehled by měl usnadnit výběr vhodného časopisu a prakticky přispět pedagogům ke kvalitnější edukaci a výchově žáků na prvním stupni ZŠ.

1 Teoretická část

1.1 Žák mladšího školního věku

Dosažením 6. roku se dítě poprvé dostává do výchovně vzdělávacího procesu základních škol, hovoříme o tzv. počátku povinné školní docházky. Podle Heluse (2004, s. 205) věkové období od šesti do jedenácti let označujeme jako raný (mladší) školní věk. Vstup dítěte do školy počíná počátkem školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne šestého roku věku, pokud mu není povolen odklad. Právě v tomto období dítě začíná intenzivněji prohlubovat své vědomosti a duševní činnost. *„Vstup do školy znamená pro většinu dětí značnou zátěž. Dítě, které nechodilo do mateřské školy, se má nyní na delší dobu obejít bez rodičů, zapojit se do poměrně velkého kolektivu stejně starých dětí a podřídit se autoritě cizího dospělého.“* (Langmeier, 1983, s. 89)

Podmínky podle Langmeiera a Krejčířové (1998, s. 89), aby dítě úspěšně započalo svou školní dráhu:

1. Dítě si v celém svém minulém vývoji osvojilo ty znalosti a návyky, které se od něho na prahu školní docházky očekávají.
2. Dítě má v současné době dostatečně rozvinutou aktivní pozornost a přiměřeně vyvinuté intelektové schopnosti.
3. Dítě je dostatečně motivováno k budoucímu soustavnému učení ve škole.

Školní zralost

Neexistuje jednotná definice školní zralosti, jelikož je různými autory vnímána z odlišných pohledů. Pro představu jsou uvedeny některé jeho definice:

„Školní zralost je dosažení takového stupně ve vývoji, aby se dítě mohlo bez obtíží účastnit společného vyučování.“ (Jirásek, Tichá, 1968, s. 11)

„Schopnost (přípravenost, pohotovost) dítěte dostát nárokům školního vzdělávacího procesu, a to nárokům kladeným na jeho organismus (především na jeho nervový systém), nárokům intelektovým, citovým i společenským.“
(Matějček, 1995, s. 94)

„Školní zralost je určitý stupeň tělesného a psychického vývoje, který umožňuje dítěti bez obtíží se účastnit společného vyučování ve třídě.“ (Klindová, 1974, s. 135)

Období od šesti do jedenácti let hraje podstatnou roli pro zařazení dítěte do školního systému. V tomto období má již dítě dostatečně vyvinuté fyzické i duševní schopnosti, díky kterým dosáhne školní zralosti, která zahrnuje tři podstatné složky:

1. Fyzickou zralost.
2. Psychickou zralost.
3. Sociální a emocionální zralost.

Fyzická zralost

Od šesti do jedenácti let se u dětí projevuje mnoho změn. Pozorovatelné jsou změny po stránce psychické i tělesné. Intenzivně se rozšiřují jeho vědomosti a jeho duševní činnost se nachází v plném vývoji. Vše je doprovázeno tělesnými změnami podmíněnými již předcházejícími lety, kdy díky vývoji tělesných orgánů a tkání je dítě schopno podřídit se školní výuce a osvojit si nové dovednosti a správné návyky.

„Po stránce tělesného rozvoje charakterizujeme toto období jako období přípravy na bouřlivý rozvoj puberty, jako období vytváření zásob a rezerv pro její zvýšené potřeby.“ (Lisá, Kňourková, 1986, s. 191)

V létech školní docházky zařazujeme žáky do období druhé plnosti. Výstavba těla se plynule mění, především horní část těla a dolní končetiny. Dítě roste asi o 4-6 cm ročně. Průměrný přírůstek hmotnosti nabývá 1,5 až 2 kg ročně. Změny jsou diferenciovány podle pohlaví a počíná vznik prvních pohlavních rozdílů v utváření těla. Tělesná stavba chlapců spíše mohutní, dochází k zesílení kostry a zlepšení svaloviny. Nejmohutnější je horní část těla, především svaly ramen a paží. Zrání kostry se projevuje zvýšeným množstvím osifikačních jader. U dívek se okolo 8 let naopak začíná zvyšovat množství tuků. Při pohledu na žáka mladšího školního věku jsou pozorovatelné změny v oblasti hlavy. Za povšimnutí stojí především utváření chrupu, změna mozkové tkáně. Lisá a Kňourková (1986, s. 192) zmiňují, že časově shodné s věkem dítěte jsou také výrazné změny v zubním systému. Dochází k přestavbě dočasného mléčného chrupu v definitivní a vyskytuje se defekt absence předních zubů. Pomalu pokračuje i zvětšování mozkové tkáně a hmotnost mozku dosahuje 90 procent konečné hmotnosti. Zvětšuje se povrch mozku a prohlubuje se jeho rýhování.

Výstavba mozku, která je již z biologického hlediska téměř dokončená, je připravena k pokročilému vzdělávání dítěte. Po stránce tělesného rozvoje

charakterizujeme toto období jako období přípravy na bouřlivý rozvoj puberty, jako období vytváření zásob a rezerv pro její zvýšené potřeby.

Podle Vilímové (2009, s. 30.) se s plynulými změnami tělesné stavby vyskytuje i mnoho změn funkčních orgánů a klesá frekvence jejich úkonů. Srdeční tep u dítěte okolo 7 let je snížen na 85 – 90 za minutu a po desátém roku žáka dochází k snížení na 78 – 85 tepů za minutu. Kompenzaci nalézáme naopak ve zvyšování obranných látek a hodnot červeného barviva. Smyslové orgány se vytrřibují, především čich, který je v tomto období ostřejší, a dítě je tak schopno rozeznat i jemné odstíny pachů. Ostatní smyslové vjemy zůstávají v rovnováze.

Psychická zralost

Se školní docházkou dochází k velkému množství změn v oblasti psychického vývoje dítěte. Období je spojováno s formováním budoucí osobnosti, dotýká se složité struktury vlastností a kontinuálně se mění i vztah k rodině a širšímu sociálnímu prostředí.

Škola zasahuje nejen do osobních vztahů samotného dítěte, ale týká se i vzájemně propojeného vztahu mezi rodičem a dítětem. Oba sledují jeden cíl – tím je úspěch ve školní práci, který se manifestuje žádoucími známkami. Úspěch dítěte ve škole je dle Lisé a Kňourkové (1986, s. 202) závislý na jeho rozumových schopnostech a jejich uplatnění ve školní výuce.

Podle Vágnerové (1996, s. 179) převládá u dětí až do dosažení věku deseti let proces operačního myšlení, který se opírá o názorné představy. Proces vývoje myšlení pak postupuje od konkrétního, názorného myšlení s uvažováním, přes vztahovou abstrakci k nenázorné abstrakci. Celý tento proces umožňuje logické soudy a prohlubuje spojení se skutečností či reálným předmětem. Proces myšlení se diferencuje podle individuality a zájmu u dětí s nadáním a s mimořádnými rozumovými schopnostmi.

Školní výuka se podle Lisé a Kňourkové (1986, s. 202) významně podílí na obohacování slovní zásoby a schopnost větné formulace. Dětský časopis se těmto lepším jazykovým schopnostem přizpůsobuje stavbou textu, což se projevuje užíváním víceslovných vět se správnou gramatickou stavbou. Vazba mezi myšlením a řečí je velmi těsná. Obojí poskytuje dítěti pevný základ kognitivního myšlení a zlepšuje schopnost vzdělávání.

Inteligenci jedince významně ovlivňuje vývoj mentálních schopností, které v sobě zahrnují mnohé psychické funkce. Na vývoji těchto schopností se podílí faktory dědičnosti, rodinné výchovy a kulturní prostředí.

Emoční, motivační a sociální zralost

Školní prostředí zásadně ovlivňuje způsob sociální reaktivity, vývoj sociálních kontrol chování i hodnotovou orientaci dítěte.

„Emoční zralostí rozumíme věku přiměřenou kontrolu citů a impulsů. Dítě má být již schopno odložit splnění svých přání, je-li nutné nebo výhodné vzhledem k pozdějšímu cíli. Emoční zralost ovšem úzce souvisí s mentální výkonností.“
(Langmeier, Krejčířová, 1998, s. 112)

Sociální stabilizace a chování jsou úzce spjaty s rozvojem rozumových schopností a získávání nových poznatků, jelikož s růstem nových vědomostí se zvyšuje i schopnost dítěte učit se analyzovat chování ostatních spolužáků a autorit. Dítě se tak postupně začleňuje do společnosti a stává se její plnohodnotnou součástí. Důležitým modelem k formování a utváření si vlastních morálních cítění a hodnotového systému je vzor jednání a chování rodičů a učitelů. Od žáka se očekává, že jeho chování bude v souladu s názory a požadavky těchto autorit. *„Nástup do školy pro dítě znamená i podřídit se určitým rolím. Role školáka má určité znaky, které by měly alespoň přibližně respektovat všechny děti, které ji získají. Ve škole jsou vystaveny očekáváním, která z normy vyplývají.“* (Vágnerová, 1997, s. 179)

Vágnerová (1996, s. 179) rozlišuje školáka z hlediska socializace:

1. Proměnou sociálních rolí, kdy žák ve škole získá podřízenou roli žáka a souřadnou roli spolužáka.
2. Rozvojem komunikačních dovedností, kdy je žák schopen rozlišit způsob komunikace s učitelem a dětmi.
3. Vývojem v oblasti regulace vlastního chování, které je závislé na zvládnutí norem.

„Při analýze příčin špatné adaptace žáka na školu a školních obtíží se setkáváme se zanedbanou výchovou ze strany rodiny a špatným vedením učitele. To vede k tomu, že dítě pracuje nárazově, není schopno plnit úkoly kladené školou i pracovní povinnosti.“ (Vágnerová, 1997, s. 134)

Hovoříme-li o motivační stránce, je pro dítě velmi vhodným prostředkem pochvala či odměna za dobře vyplněný úkol, který mu učitel ve škole zadal. Ve škole se

používá mnoho druhů motivace. Na prvním stupni to bývají dobré známky, razítka či obrázky, v pozdějším věku se ustálí forma známek a pochval, které dítě získává během školního roku. Podle Váni (1992, s. 48) hodnocení a známky poskytují žákovi pozitivní či negativní zpětnou vazbu za vykonanou činnost. Znamky a hodnocení ve škole jsou z psychologického hlediska velmi složitou strukturou, která může velmi ovlivnit psychiku dítěte.

2 Literatura pro děti a mládež

2.1 Specifičnost literatury pro děti a její typologické členění

„Každé literární dílo je jazykovým projevem čili promluvou. Vlastnosti, které odlišují literární díla od jiných promluv, nazývají se literárnost. Formalisticky orientovaní teoretikové shledávají literárnost jen v oblasti formy, ale to je stanovisko nesprávné, protože forma literárního projevu je podmíněna obsahem sdělení a jeho funkcí.“ (Hrabák, 1987, s. 9)

Tradiční označení literatura pro děti a mládež v sobě často zahrnuje všechny texty čtené nebo poslouchané dětmi a mladými.

„Specifičnost literatury pro děti vyplývá především ze zvláštnosti jejího adresáta, což znamená, že se záměrně přizpůsobuje estetickým nárokům a psychickým možnostem dítěte. Specifičnost literatury pro děti se tudíž týká jak obsahu, tak formy literárního díla.“ (Gebhartová, 1987, s. 17-18)

Pojem literatura pro děti a mládež definuje ve své knize Jana Čeňková.

„Literatura přímo určená dětem a mládeži zahrnuje tvorbu záměrně jim věnovanou a texty, které děti a mládež přijímají jako svou četbu. LPDM se vyčleňuje jako jeden ze subsystému literární slovesnosti v příznakovém protikladu vůči literatuře pro dospělé. Jejich vztah je oboustranný podnětný, proměňoval se od dominantní role literatury pro dospělé až po vliv LPDM na její jazykové prostředky a fantazijní motivy.“ (Čeňková, 2006, s. 12)

Tato literatura je určovaná příjemcem zpravidla ve věku 3 – 16 let. Žánrová skladba je často vykládána z aspektu ontogeneze psychiky dítěte. Vyjma předškolního věku a fáze pubescence, kdy žánry odpovídají vývojovému stupni dítěte, v této fázi ztrácí toto dělení své opodstatnění. Rozdělení se využívá především ve školní a nakladatelské praxi.

Klasifikaci pojmů po terminologické stránce rozlišuje Tenčík (1962, s. 9) v dětské literatuře na:

1. Část intencionální četby mládeže, literaturu mládeži určenou, literatura pro mládež.
2. Neintencionální část četby mládeže, literaturu, která nebyla mládeži určena, ale kterou mládež četla.

Nejběžnějším a nejbližším pro pedagogickou praxi je rozdělení podle vývojových stupňů dítěte. Hovoříme o členění ontogenetickém. Dle tohoto hlediska literatura se dělí: na literaturu pro předškolní věk (6 let), pro mladší školní věk (6-11) a starší školní věk (11-14).

Další možné členění literatury pro děti se podle Tenčíka (1962, s. 10) opírá o hledisko genologické, což je členění podle literárních druhů a žánrů.

Na prvním stupni se žák setkává se základem literární výchovy, která v sobě obsahuje čítankovou i mimočítankovou četbu. Dětská literatura v tomto období zahrnuje intencionální druhy, žánry a texty, které slouží jako motivy a podněty pro kultivované zájmové čtenářství. Literárně výchovný proces seznamuje žáky s literaturou a rozvíjí jejich schopnosti a dovednosti vnímat, prožívat, chápat a hodnotit literární texty. Kvalitní literární dílo v literární výchově plní tři základní funkce – poznávací, výchovnou a estetickou.

Gebhartová (1987, s. 25) zavedla pojem typologické členění. Členění typologické je takové, které si všímá typu knižní publikace, podílu textu a obrázků, proměn grafické úpravy, podílu papírových a jiných složek literatury a formátu.

Dětskou literaturu člení Gebhartová (1987, s. 25-26) na 3 typy:

1. Typ Obrázkový – v tomto typu knihy či časopisu stojí slovo v pozadí díla, obraz tu figuruje bez textu. Tato publikace je vhodná na prohlížení, podkladem k vyprávění, přináší poučení a zábavu. K tomuto typu lze zařadit klasické rozkládací leporelo na kartónu a patří sem také sady jednotlivých listů v přebalu.

2. Typ Hravě didaktický – představuje knihy a časopisy stimulativního charakteru. K tomuto typu lze zařadit omalovánky, vystřihovánky, skládačky, publikace s didaktickými hrami a úkoly. Přímo uveden je tu i text, ale obrázek je většinou v převaze.

3. Obrázkovou knihu – v obrázkové knize dominuje prostorově i emocionálním působením výtvarná složka. V těchto publikacích žije slovo a obraz v umělecké symbióze. Do tohoto typu lze do jisté míry zařadit i komiksovou tvorbu, která vytváří obsahovou stránku mnoha dětských časopisů.

2.2 Dětský časopis pro čtenáře mladšího školního věku

Časopisem bývá obecně označována periodická publikace, která pravidelně vychází a je určena pro skupinu čtenářů rozdělených podle jejich společných zájmů nebo věku.

Dětskými časopisy se označují časopisy s jasně vymezenou cílovou skupinou – dětmi. Podle věkové kategorie se časopisy rozdělují na časopisy pro předškolní děti, pro žáky I. stupně základní školy a časopisy pro mládež.

Časopisem pro děti mladšího školního věku se rozumí periodika pro děti ve věkové kategorii od nástupu na základní školu do konce prvního stupně ZŠ. Kategorie zahrnuje věkové rozmezí od 6 let přibližně do 14 let.

Časopis určený dětem mladšího školního věku je vícestránkové periodikum, ve kterém převažují obrazová znázornění nad psanými texty. Má jednoduchou formu, obsahuje úkoly pro děti dané věkové kategorie. Má stálejší podobu s určitými postavami, které ho charakterizují a obsahem provázejí, např. Měďa Pusík, Dáda aj. Vychází většinou jednou měsíčně po celý rok.

Obecně se dětské časopisy od sebe liší především způsobem použití jazyka, grafickým designem, způsobem výkladu a obsahem. Zásadním faktem pro další dělení těchto časopisů je vymezení hlavního cíle. Dle něho rozdělujeme časopisy naučné, populárně naučné a zábavné.

Dětské časopisy mají v České republice dlouholetou historii. První kontakt s časopisem získávají děti v mateřské škole a doprovází je během školního období až do dospělosti.

V současné době i navzdory rozvoji internetu zůstávají mnohé dětské časopisy fenoménem, i přes tuto skutečnost však vzrůstá počet dětských internetových magazínů. Dětské časopisy plní v dnešní společnosti mnoho úkolů. Slouží k edukaci dětí a k zábavné i oddechové četbě.

2.3 Profil čtenáře časopisu pro mladší školní věk

Podle článku J. Tomana² je prepubescentní čtenářství, vymezené přibližně sedmým až jedenáctým rokem věku dítěte, obecně považováno za aktivitu spontánně prožitkovou, charakterizovanou mimo jiné synkretickým vnímáním, naivně realistickým pojmáním fiktivního obrazu, emoční intenzitou i značnou imaginativní, jazykovou a herní kreativitou, v níž postupně sílí kognitivní orientace. Z hlediska formování budoucího celoživotního čtenáře je možno počáteční etapu dětského čtenářství považovat za stěžejní. Vztah dítěte ke knize je tu vstřícný, relativně snadno ovlivnitelný a nepřiliš komplikovaný, dítě je ještě otevřeno všem vnějším podnětům. Základy jeho čtenářské kultury vznikají právě v tomto vývojovém období. Z toho faktu vyplývá, že dětská literární komunikace je výrazně determinovaná jeho specifickými a individuálními mentálně-psychickými předpoklady v jednotlivých fázích ontogeneze.

Dětský čtenář mladšího školního věku se vyznačuje především bezprostřední emocionalitou a prožitkovostí, fantazijní a herní jazykovou aktivitou, synkretistickým, asociativním a obrazným myšlením i naivně realistickým a antropomorfizačním přístupem.

2.4 Časopis a jeho působení na dětského čtenáře

V současné době jsou časopisy a noviny řazeny mezi hromadná média, která působí na diferenciované cílové skupiny.

Podle Milerové (2007, s. 8) se dětské časopisy přístupem k dění ve společnosti či v přírodě spíše podobají knize. V časopisech určených dětem a mladším žákům často nebývají zahrnutá témata aktuálního společenského dění z oblasti politiky, hospodářství či ekonomiky. Ve většině případů se jedná o měsíčníky s hlavní tematikou poukazující především na cyklické změny v přírodě a rodinné společenství. Častou inspirací pro tvůrce dětských časopisů bývají témata zvířat, mezilidských vztahů, změny spojené se střídáním ročních období a významné svátky v roce. Dětské časopisy většinou nereagují na změny společnosti a jednotlivá témata se obsahově udržují i několik desítek let. Z tohoto důvodu bývají jednotlivé ročníky téhož časopisu snadno zaměnitelné. Milerová (2007, s. 8) dává za vzorný příklad časopis *Méd'a Pusík*, který své příznivce rozhodně

² TOMAN, J. Současný prepubescentní čtenář a jeho proměny. *Knihovnický zpravodaj Vysočina* [online]. 2005, č. 1 [cit. 2014]. Dostupné z: <http://kzv.kkvysociny.cz/archiv>.

nezaskočí: každý prosinec přichází na titulní stránce ve stejném červeném oblečku a veze stejné dárky, nechybí ani vánoční stromeček se stejnými ozdobami. Dětský recipient často tyto jednostranné motivy ani nepostřehne, problém neaktuálnosti a málo časté inovativnosti by mohl především odradit všímavého čtenáře mladšího školního věku. I přesto má časopis velkou možnost být prostředníkem mezi dítětem a okolním světem. Časopis působí jako prostředník vztahu dítěte s rodiči, přírodou, jednotlivými kulturami v jejich dnešní, minulé i budoucí podobě a médiu. Dětský recipient vnímá časopis jemu určený jako standardizovaný zdroj informací, her a zábavy, umožňující mu poučení, rozšíření vědomostí a zároveň plní zábavnou i relaxační funkci.

„Lidé jsou motivováni k tomu, aby se snažili porozumět sobě a svému sociálnímu prostředí. Tohoto porozumění využívají k orientaci svého jednání a své interakce s ostatními. Hra bývá považována za stejně závažný cíl. Vyskytuje se v každém společenství a představuje podstatně víc než jen možnost úniku nebo uvolnění napětí.“

(Ballová-Rokeachová, DeFleur, 1996, s. 363)

Časopisy byly do nástupu televize ve většině zemí hlavním standardizujícím médiem. Poslední desetiletí se podle Milerové (2007, s. 9) stalo obdobím kvantitativního i kvalitativního rozmachu nových informačních a komunikačních technologií a jejich širokého uplatnění v životě dětí a mladých lidí. Postupným nárůstem masmediálních prostředků, jako byl internet a televize, se dětský časopis dostával do pozadí společně s knihou. V současné době se situace opět stabilizovala, takže si časopis určený dětem a mládeži i přes vliv masmédií stále udržuje svůj význam.

Časopis se v blízkosti dítěte začíná objevovat na počátku společného čtení a prohlížení s rodiči, které úzce souvisí s objevováním, pojmenováváním, vyhodnocováním zpráv, jež naše kultura k dětem vysílá. Tato intenzivní a oboustranná rodinná komunikace se mění kolem desátého roku dítěte, protože dětské zájmy se vyhraňují, směřují mnohem více k vrstevníkům a také ve svém kontaktu s časopisem či knihou je dítě víceméně samostatné.

Časopis má opravdu mnohé předpoklady stát se platnou pomůckou pro společnou zábavu i poučení. Zároveň může záměrně přinášet témata, přístupy či rubriky, které podněcují celou rodinu k zamyšlení nad dílčími postoji, návyky, hodnotami i životním stylem.

2.5 Výběr dětského časopisu

V první fázi čtenářství se prepubescentní čtenář vyznačuje svou nevyhraněností a jeho výběr z rozsáhlého množství dětských časopisů je snadno ovlivnitelný vnějšími činiteli. Z toho důvodu výběr záleží především na rodičích a jiných autoritách. V pozdějším věku si dítě samo volí časopis podle vlastního uvážení. Prvotním faktorem při výběru časopisů je věk dítěte. Ten hraje klíčovou roli při správném výběru a je určující pro schopnost správného a smysluplného vnímání obsahu časopisu.

Vnější stimul pro výběr bývá působení medií. Média často kampaní propagují určitý časopis a reklamou působí na rodiče a širší veřejnost. Propagovaný časopis je více popularizován a žádán. Hrdinové současných časopisů se objevují v médiích a podvědomě ovlivňují výběr časopisu.

Za zmínku stojí např. časopis *Hallo Kitty* a časopis *Bořek stavitel*, jejichž protagonisté se prvotně objevili v televizním vysílání, a na základě popularity těchto hrdinů vznikly méně kvalitní časopisy určené dětským čtenářům.

Tradiční povědomí rodičů a zkušenost s určitým časopisem také velmi ovlivňuje výběr časopisu. Na to poukazuje fakt, že díky dlouholeté tradici se stále těší oblíbenosti například časopis *Čtyřlístek*.

Vnitřním stimulem při výběru časopisů je podle článku J. Tomana³ uspokojení čtenářské potřeby emocionálně-relaxační. Daný časopis musí čtenáři zprostředkovat intenzivní citový zážitek a pocit potěšení. Časopis musí být zpracován tak, aby jeho četba čtenáře bavila, přinášela mu psychické uspokojení, stala se emoční a fantazijní kompenzací rodičovského pragmatismu a racionálního tlaku školy, znamenala únik ze všední a problémové reality do fiktivního světa dobrodružství, fantazie, humoru, romantiky a harmonie. Vcítěním a sebeprojekcí do literárních hrdinů – vzorů – rovněž naplňuje své neuskutečněné či nereálné tužby, přání a aspirace.

V současné době jsou na trhu časopisy určené speciálně pro dívky a zájmové časopisy vhodné především pro chlapce. Časopisy určené dívčím čtenářkám často obsahují milostnou tematiku a zvířata. Především pro mladší školní věk reprezentují hlavní postavy koně a psi. Celkový obsah i design časopisu je zaměřen na dívčí

³ TOMAN, J. Současný prepubescentní čtenář a jeho proměny. *Knihovnický zpravodaj Vysočina* [online]. 2005, č. 1 [cit. 2014]. Dostupné z: <http://kzv.kkvysociny.cz/archiv>.

psychiku, zatímco chlapecké časopisy mají technický námět a dobrodružný, až fantasticko-vědecký nádech. Hlavní postavou těchto časopisů bývá fantastický hrdina z jiné planety.

Klasické časopisy, jako jsou např. *Mateřídouška* či *Čtyřlístek*, jsou tematicky tak obsáhlé, že zajímají obě pohlaví stejně. Aspekt pohlavní nevyhraněnosti plní především časopisy pro předškolní a mladší školní věk.

Svou roli při výběru titulu hraje v neposlední řadě také cena.

2.6 Komiks v dětském časopisu

Komiks má výsadní postavení mezi časopisy pro děti a mládež. „*Komiks neboli obrázkově kreslený seriál je masivně rozšířeným a prudce se rozvíjejícím žánrem 20. století.*“ (Čeňková, 2006, s. 149)

Komiks je považován za žánr populární literatury, i když tematická škála komiksů je velmi široká. Zahrnuje klasická díla adaptovaná do komiksů, např. *Petr Pan*, *Staré pověsti české* či původní seriálové příběhy. V současných západoevropských a amerických studiích je analyzován jako intersémiotický žánr. Podle Helmuta Mullera (1983, s. 58) se jedná o médium, které je recepčně zvýhodněno současností textu a obrazu. Vizuální vjem je u komiksu dominantní. Komiks má základní rysy populární literatury, vypráví příběh zejména obrazem, vizuální vnímání jako estetický činitel převažuje a zhuštěný text je umístěn v bublinách vycházejících z úst hrdinů. V podstatě se jedná o sérii příběhů v obrázcích, kdy základním rysem je stálá charakteristika jednajících hrdinů a pravidelné publikování v tisku, včetně důležitých komerčních bojů o čtenáře.

Čeňková (2006, s. 150) uvádí, že ve své struktuře komiks spojuje svými postupy několik sémiologických postupů a druhů umění – výtvarného, literárního a filmového. Tyto postupy se obměňují podle různého poměru mezi obrazem a textem, detailní kresba a akční rozfázování je dominantní u komiksů s vizuálním efektem. Komiksová produkce je členěná do dvou forem s řadou tematických variant na:

1. Dobrodružné komiksy – zahrnující příběhy klasické literatury adaptované do komiksové podoby (*Robinson Crusoe*).
2. Historické, detektivní, vědeckofantastické, fantasy – např. *Thorgal*.
3. Humorné – zahrnující veselé příběhy o zvířatech (*Čtyřlístek*, *Micky Maus*, *Kačer Donald* atd.).

2.7 Elektronické časopisy pro děti a mládež

V současné době patří internet mezi nejrozšířenější zdroje informací. Postupem času se počítačové technologie zdokonalovaly a využívaly mnoho nových aplikací k utváření rozličných serverů. Působením na širokou veřejnost a velkou výhodou rychlé dostupnosti informací se internet stal jedním z nepopulárnějších médií. Do svého okruhu uživatelů zařadil nejen dospělé, ale také děti. Právě pro dětskou populaci vzniklo mnoho webových stránek rozličných žánrů. Tento progres postihl i dětské časopisy.

Klasické dětské časopisy se vlivem modernizace přeměnily na interaktivní, a staly se dostupnými čtenářům také v elektronické podobě.

V této práci je uveden seznam časopisů, které nabyly elektronické podoby. V dnešní době se často vyskytují obě varianty časopisu. Mnohé tituly vychází nejen v tištěné podobě, kterou je možné zakoupit v kamenných prodejnách, ale zároveň disponují i elektronickou podobou k prohlédnutí na internetu. Těžko se dnes rozlišuje pojem internetový časopis a internetový server pro děti. Obsahově jsou v podstatě stejné. Mnoho tvůrců internetových časopisů uplatnilo ve své tvorbě virtuální funkce a aplikace, které svým čtenářům nabízely zábavnou manipulaci s obsahem časopisu. Tato práce mapuje zastoupení a využití dětských časopisů na internetu. Uvádí se zde seznam v současnosti dostupných elektronických časopisů pro děti a jejich stručná charakteristika. Práce zkoumá pozitivní i negativní stránky elektronických časopisů a jejich působení na současné čtenáře.

Dnešní děti a mládež patří ke generaci, která je zvyklá nové technologie využívat. Právě z tohoto důvodu se dá předpokládat, že čtenáři do budoucna budou preferovat časopisy v elektronické podobě. Vzhledem k tomu, že snížení počtu výtisků časopisů bude díky úspoře použitého papíru šetřit životní prostředí, je více než pravděpodobné, že se tento trend bude zamlouvat jak vědcům z environmentální sféry, tak odborníkům na informační technologie. Elektronické časopisy jsou zřejmě budoucností dnes tištěných médií.

2.7.1 Pozitiva elektronických časopisů pro děti

Elektronické časopisy pro děti jsou určeny jak těm nejmenším, kteří se zrovna naučili číst, tak i pro starší mládež. Dětem se zde dostává potřebných informací v interaktivní podobě. Elektronické časopisy na rozdíl od klasických tištěných časopisů mohou být pro čtenáře poutavější díky různým animacím a zábavným aplikacím.

Elektronické časopisy pro děti jsou například online časopis ABC, online časopis BRAVO či online verze BRAVO Girl. Elektronické časopisy se diferencují podle věku a pohlaví. Největší výhodou těchto časopisů je jejich bezplatná dostupnost na internetu.

2.7.2 Negativa elektronických časopisů pro děti

Základní negativem těchto elektronických časopisů je především hrozba svobody médií. Čtenář se může snadno setkat s nepravými fakty. Kontrolovatelnost a recenze vhodnosti časopisů určených dětem v současné době stále chybí. Z tohoto důvodu hrozí dětským čtenářům elektronických časopisů určitá dezinformovanost. Velká škála nově vzniklých serverů nemusí být pro děti vhodná, a může tak negativně ovlivnit jejich morální a etickou stránku. Čtenáři se během čtení elektronických časopisů setkávají s nevyžádanou reklamou. Neinformované dítě často podléhá, a stává se tak obětí placených internetových stránek. Za velmi nutné se požaduje hlídat si své soukromí a nevypisovat své osobní údaje. Na veškerá tato rizika by měli rodiče své děti předem upozornit. Některé dětské servery již dopředu v podmínkách užívání oznamují, že nenesou za vložena data a jejich zcizení žádnou odpovědnost.

Další velkou nevýhodou je čas strávený u počítače. Dlouhodobé hledění do monitoru namáhá nejen pohybový a zrakový aparát, ale může také u dítěte vyvolat pocity únavy a psychického vyčerpání. Hlavní nevýhodou elektronických časopisů je absence mezilidské komunikace. Dítě nedostává zpětnou vazbu, a proto zde chybí prostor pro rozvoj řeči, spolupráci s ostatními vrstevníky či rodinnými příslušníky.

2.8 Chronologický vývoj dětských časopisů

Předválečný vývoj dětských časopisů

Pro lepší pochopení vzniku dětských časopisů se blíže seznámíme s jejich vývojem, který pojmem chronologicky od jeho prvopočátků v dávné minulosti. Pro zjednodušení je kapitola rozdělena na dvě části – dobu předválečnou a poválečnou. V první části se seznámíme s chronologickým vývojem časopisu od počátku vzniku prvního časopisu až do předválečného období. Podle Tománkové (2008, s. 6) počátky vzniku prvních náznaků časopisů sahají až do doby, kdy se zvyšoval styk mezi městy a státy. Mobilita zapříčinila vzrůst potřeby informací o sousedních poměrech v oblasti obchodních, hospodářských i politických záležitostí. Převážně z těchto důvodů se pomalu začala vyvíjet zpravodajská činnost.

Počátky české literární tvorby pro mládež je třeba klást do doby obrozenecké, i když už předtím je známo několik knížek určených dětem. Z nich nejdůležitější je *Orbis pictus* od J. A. Komenského z roku 1658. Toto dílo má ráz učebnice a jedná se o první obrázkovou knihu pro mládež, vzniklou z potřeby věcné názornosti při učení ve škole.

Za skutečný počátek české tvorby pro děti je považován konec 18. století. Prvotní dětskou četbou byly učebnice a poučná četba, sloužící jako pomůcka učiteli při výchovné školské práci. Dětská četba přinášela didaktické vzory, buď ve formě dialogů, nebo naivně koncipovaných povídek o zlých a hodných dětech. Významným autorem té doby byl V. M. Kramerius.

Kolem 19. století se již časopisy a noviny od sebe diferencují. Noviny v této době zveřejňovaly aktuální zprávy, seznamovaly s vyhláškami či oznámeními, časopisy nepřinášely tolik aktuální informace. V jazykově českém prostředí byly časopisy vydávány za účelem povznesení národa po stránce vědomostní, jazykové, a tím probouzely u čtenářů národní uvědomění. Vlastenecké záměry měly také mnohdy sentimentální povídky, které pro mládež psala M. D. Rettigová či K. Vinařický. To však nebylo pro habsburskou monarchii žádoucí. Dále podle Tománkové (2008, s. 6-7) bylo vydávání česky psaných časopisů díky situaci na našem území složitější. Podléhaly větší pozornosti cenzurních řádů než noviny. Vycházely s velkými přestávkami, nebo v krátké době zanikaly. Přesto vzniklo několik kvalitních titulů, u zrodu stály významné

osobnosti české vědy, jako byl například J. Dobrovský, J. Jungmann, J. E. Purkyně nebo F. Palacký.

Se změnou politické situace v českých zemích procházel značným vývojem i tisk. V padesátých letech 19. století byla doba pro český tisk nepříznivá. Svobodně píšící české noviny v této době nevycházely. Časopisecká produkce se stala pro novináře nejlepší cestou, jak se svobodně vyjádřit. V tomto období nastal veliký rozkvět periodik. Zásahu na tom měla především situace v habsburské monarchii spolu s celoevropským vývojem. Kubíček (2010, s. 85) uvádí, že evropská společnost v druhé polovině 19. století dokončovala přerod z agrárně-feudální na agrárně-průmyslovou občanskou společnost. Lidé se mohli volně zapojovat do veřejného dění a přicházela doba emancipace určitých sociálních skupin a národů. Tisk se musel změně přizpůsobit, a začal se proto diferencovat podle potřeb čtenářů. Vznikala periodika určená zemědělcům, dělníkům, obchodníkům, pedagogům, ženám a mnoha jiným společenským skupinám. Nastal čas, aby se oddělil i tisk určený dětem. Nejstarším česky psaným dětským časopisem je „*Pravý vychovatel dětí*“ vycházející v letech 1849 až 1853. Zmínky o něm jsou dochované pouze jen v jedné knize. Za jeden z nejznámějších časopisů té doby považuje Tománková (2008, s. 8) časopis s názvem *Zlaté klasy*, které byly distribuovány od roku 1853 do roku 1855. Tímto listem skončilo na dlouhou dobu souvislé vydávání českých dětských periodik.

Podle Tománkové (2008, s. 8) se začala v 80. letech 19. století česká časopisecká produkce pro děti pomalu rozrůstat a zároveň stabilizovat. Zatímco v 19. století bylo nových časopisů pro děti poskrovnu, počátek 20. století přinesl produkci dětských periodik velký rozvoj. Útlum nastal až během první světové války.

Poválečný vývoj dětských časopisů až do současnosti

Po válce se začaly opět vytvářet nové časopisy pro děti a mládež. Z poválečné doby měly fenomenální úspěch v historii českého komiksu Rychlé Šípy od J. Foglara, které vycházely od roku 1935 v Mladém hlasateli a po 2. světové válce v časopisu Vpřed. V letech 1940 vycházely v pravidelném periodiku Úhor příběhy Ferdy Mravence od O.Sekory. Mezi velmi oblíbené dětské časopisy patří *Mateřídouška*, která byla vydávána od roku 1945.

Podle Dokoupila (2002, s. 334) od konce padesátých a v průběhu šedesátých let minulého století vycházela řada časopisů – např. Pionýr, ABC mladých techniků a přírodovědců a pokračovala produkce *Mateřídoušky*.

Dalším oblíbeným časopisem byl titul *Sluníčko*, vydávaný od roku 1967. Do těchto dodnes významných dětských časopisů přispívali svými články přední čeští autoři dětské literatury, jako je například F. Hrubín, F. Halas, V. Čtvrtek, J. Žáček atd., a výborní ilustrátoři J. Lada, O. Sekora, A. Born.

Vedle dětských časopisů vznikl v roce 1956 časopis o dětské literatuře a umění Zlatý máj. Významní teoretici a kritici té doby byli V. Nezkusil, Z. Heřman, Z. Zapletal, O. Chaloupka, J. Voráček, Z. Klátik, J. Kopál, J. Jurčo aj.

V sedmdesátých letech se rozjel další fenomén, kterým byla poslední strana časopisu ABC. Působilo zde mnoho zajímavých autorů, jako např. František Kobíka a další, kteří se specializovali na sci-fi komiksy. V letech 1974 – 1990 vycházely Opravdové noviny pro děvčata a chlapce, zpočátku jako měsíčník s množstvím dvojčísel, vydávan Albatrosem, nakladatelstvím pro děti a mládež.

V osmdesátých letech přibyla řada teoretických publikací a v roce 1980 se konal 17. kongres IBBY v Praze.

Po revoluci v roce 1989 padl monopol Mladé fronty, která vydávala časopisy pro děti a mládež pro PO SSM. Od ledna 1991 pak začaly vycházet první časopisy vydávané soukromými společnostmi a vývoj dětských periodik se začal ubírat zcela jiným směrem, i on se začal řídit pravidly tržního hospodářství. Od samého počátku 90. let 20. století byly nejen pouliční stánky, ale i knihkupectví zaplaveny časopisy, uměleckonaučnou a encyklopedickou produkcí rozličné úrovně. Podle Kuchařové (2002, s.188) trh s dětskými časopisy velmi výrazně ovlivnila anglo-americká kultura se svými líbivými a tolik žádanými postavičkami Walta Disneye. Časem se trh těmito

časopisy přesytil, mnohé z nich zanikly a zůstaly jen ty, které měly jiné kvality. Mnoho čtenářů se také vrátilo k původní české tvorbě. V roce 1997 zanikl Zlatý máj a jediným teoretickým časopisem věnujícím se dětské literatuře se stal časopis Ladění. V něm stále publikují současní přední teoretici, jako je například S. Urbanová, M. Šubrtová, M. Reissner, J. Toman, H. Šmahelová, V. Vařejková, J. Čeňková aj.

V souladu se současnými trendy moderní společnosti se mnoho časopisů objevuje také v elektronické podobě. Od roku 2007 začaly vznikat nové domovské stránky různých časopisů. Mezi průkopníky prvních modernizací lze zařadit časopis Sluníčko a Čtyřlístek. V současné době mnoho časopisů vychází nejen v tištěné, ale také v elektronické podobě, která je snadno a bezplatně přístupná uživatelům internetu. Na českém trhu se vyskytují řady zahraničních i českých dětských časopisů rozličné kvality. Charakteristické pro současné časopisy je i to, že se ve všech začala objevovat reklama, která jistě napomáhá řešit financování časopisů.

V následující kapitole jsou zachyceny nejdostupnější časopisy na trhu v období od roku 2006 až do roku 2012 a pro přehled i jejich stručná charakteristika.

3 Praktická část

3.1 Použité časopisy a jejich obecná charakteristika

V diplomové práci byly zkoumány nejfrekventovanější tituly současných dětských časopisů. Tyto tituly byly vybrány z výzkumného hlediska pro jejich oblíbenost mezi čtenáři. Obecné informace nutné pro orientaci mezi použitými tituly shrnuje tabulka. U každého časopisu byla charakterizována ideová stránka a obsah periodika, poté fyzický vzhled, formát, cena, periodicitu a další skutečnosti, které bylo možno primárně vyčíst z použitých titulů. Pro posouzení a zobecnění informací o jednotlivých časopisech byla vždy vybrána a sledována jejich dvě vydání.

Tabulka č. 1: Základní informace o časopisech pro děti

Název	Použitá vydání (číslo/rok)		Periodikum	Vydavatel
ABC	16/2012	23/2012	čtrnáctideník	Ringier Axel Springer CZ A.S
Barbie	5/2012	10/2012	měsíčník	Egmont ČR, s.r.o
Ben 10	2/2012	6/2012	20 x ročně	Egmont ČR, s.r.o
Čtyřlístek	16/2012	18/2012	20 x ročně	Čtyřlístek, spol. s.r.o.
Gormiti	13/2011	20/2012	měsíčník	Řitka video s.r.o.
Hanna Montanna	60/2012	73/2012	čtrnáctideník	Tappa s.r.o.
Kačer Donald	15/2012	16/2012	měsíčník	Egmont ČR, s.r.o.
Lissy	04/2012	05/2012	měsíčník	Bauer Media v.o.s.
Mateřídouška	03/2012	05/2012	měsíčník	Mladá fronta, a.s.
Med'a Pusík	10/2012	11/20012	měsíčník	Pražská vydavatelská společnost, s.r.o.
Sluníčko	07/2012	08/2012	měsíčník	Mladá fronta a.s.
Witch čarodějky	18/2006	19/2006	měsíčník	Egmont ČR, s.r.o.

Zdroj: Vlastní šetření

3.2 Charakteristika jednotlivých časopisů

3.2.1 ABC

Tabulka č. 2 : Základní informace o časopise ABC

Formát	21.5 × 29.7 cm
Počet stran	32
Periodikum	čtrnáctideník
Vydavatel	Ringier Axel Springer CZ A.S.
Cena na stánku	45.00 Kč
Internetový zdroj	www.abc.cz

Zdroj: Vlastní šetření

Základní informace

Časopis ABC je znám také pod názvem „Ábíčko“. Vědeckotechnicky zaměřený časopis je nejvhodnější pro věkovou skupinu 10 až 15 let.

Historie

Podle internetového zdroje² vychází ABC již od roku 1957, Ringier Axel Springer CZ jej vydává od roku 1994. Unie vydavatelů ocenila třikrát za sebou kvalitu ABC a udělila časopisu první místo a titul Časopis roku v kategorii Časopis pro mládež. První číslo vyšlo v lednu 1957 v rozsahu 32 stran a nákladu 50 000 výtisků. V roce 1963 dětské časopisy přešly z kalendářního roku na vydávání podle školního roku. V roce 1968 došlo ke změně vydavatele. Namísto rozkládajícího se ČSM získal vydavatelská práva na všechny dětské a mládežnické časopisy podnik Mladá fronta, později se vydavatelem ABC stává nově vzniklá Česká rada Pionýra.

Ve dvacátém ročníku (1975/76) se ABC dále rozšířilo na 48 stran a stalo se celobarevným. V následujících letech se formát a obsah časopisu v zásadě stabilizoval, náklad trvale rostl až do roku 1989, kdy činil 310 000 výtisků.

Od ledna 1990 se vydavatelem opět stala Mladá fronta. Původně uvažovaný název „ABC vědy a techniky“ byl postupem let pozměněn na současný název ABC.⁴

4 ABC(časopis): Historie. In: *Wikipedie* [online]. 2013. vyd. Czech republic: Wikipedia, 2011 [cit. 2013-04-04]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/ABC_%28%C4%8Dasopis%29

Ideová stránka

Celková ideová stránka vychází z technického a přírodovědného zaměření ve formě stravitelné pro mládež. Časopis nabízí svým čtenářům zajímavé informace ze světa techniky, vědy, přírody, sportu i moderních technologií. Pro poutavou formu a mnoho zajímavých článků vzdělávacího charakteru lze tento časopis zařadit mezi velmi kvalitní vzdělávací pomůcky pro žáky. Zábavnou stránku titulu prezentují rozmanité soutěže, kvízy, dárky, samolepky či tradiční vystřihovánky obsažené v časopise.

Fyzický vzhled, rubriky a jejich obsahová stránka

Titulní strana byla graficky pestrá. Tvořil ji graficky upravený obrázek, který se nacházel přes celý list. Byl zde vyobrazen současný filmový či videoherní hrdina, popřípadě vědecko-technický motiv. Pod titulem ABC se nacházel podtitul „Časopis generace 21. století“. Podél levého okraje titulní stránky byly různě barevně odlišené názvy poutavých článků a témat, které aktuální číslo časopisu obsahuje. V pravém horním rohu stránky se vyskytl zmenšený obrázek plakátu, který byl součástí časopisu jako dárek. Číslo a rok vydání bylo umístěno v levém horním rohu. Rub titulní strany tvoří celoplošná reklama, tematicky zaměřená na dětské odběratele.

Úvodní strana, nesoucí název „*V tomto čísle*“, byla věnována článku z redakce, který informoval své čtenáře a odběratele o aktuálních změnách v redakci časopisu. Vedle článku se znovu nacházel zvětšený obrázek plakátu nacházejícího se v ABC. V pravém dolním rohu byly ukázky obrázků a vystřihovánek, které byly součástí časopisu a nesly název „*3 Děčka vystřihovánky*“.

Název kapitoly se vždy nacházel v levém horním okraji. Vedle názvu celé stránky se nacházela jména fotografů, ilustrátorů a autorů článků dané stránky.

Druhá strana byla nazvána „*Nejčerstvější novinky*“. Tato dvoustránka byla naplněna krátkými články, každý článek měl barevně poutavý nadpis a byl obrázkově doplněn. Články obsahovaly zajímavé aktuality z různých vědních oborů, od historie po přírodovědecky zajímavá fakta. Na tuto skutečnost navazovaly další stránky, jejichž tematika byla věnovaná přírodním zajímavostem.

Následující strana nesla název „*Hračky, co mě baví*“. Zde byly zobrazeny různé technické novinky na trhu zaměřené na dětské uživatele a mládež. Každý výrobek byl prezentován fotografií a krátkým článkem obsahující základní informace o daném

produktu. Redakce zde doplnila procentuální hodnocení kvality výrobku a také sloupeček plus a minus. Vyjádřila zde svůj názor na daný výrobek a zdůraznila jeho kvality a zápory.

Dvoustrana „*Filmy, knížky, akce*“ byla obdobná. Také obsahovala množství krátkých článků, obsahujících základní informace o novinkách – tentokrát ze světa filmů, knih a akcí určených pro děti a mládež. Každý článek byl doplněn fotografií, případně obrázkem, tabulkou zdůrazňující základní informace a procentuálním hodnocením redakce.

Důležitou součástí časopisu tvořily tři stránky s podtitulem „*Hlavní téma*“. Kapitola měla vždy graficky poutavý nadpis a byla pestře graficky doplněna v rozsahu tří stran. Hlavní téma bylo vybráno z různých vědecko-fantastických oblastí. V porovnání s ostatními články byl text rozsáhlejší a tematicky doplněn o množství obrázků a fotografií. Jedná se o vědeckonaučný text vhodný pro děti a mládež, z něhož si čtenáři poutavou formou osvojují zajímavé informace a obohacují se o poznání. Témata redaktoři vybrali tak, aby upoutala pozornost a byla pro současné čtenáře aktuální. Obsah hlavního tématu byl prezentován již na titulní straně časopisu, aby usnadnil čtenáři lepší orientaci v daném čísle.

„*Hrátky s počítačem*“ byl název stránky, kde se nacházelo mnoho zajímavostí a aktualit ze světa počítačů. Tato stránka byla uspořádána obdobným způsobem jako předchozí stránky, krátké články, týkající se především recenzí na určité počítačové hry, byly redakcí doplněny o procentuální měřítko a sloupeček s plusy a mínusy daného produktu.

„*Tradiční vystřihovánky ABC*“. Čtyřstránkové vystřihovánky z pevného matného papíru. V kroužku v levém horním rohu byl umístěn název dané vystřihovánky. Pod titulkem se nacházely informace o sérii, náročnosti a měřítku. Ukázka celkového pohledu na zhotovený výrobek a návod na slepení byl součástí každé vystřihovánky. Pevné listy byly doplněny o komiks s názvem Mourrison, jehož autorem a ilustrátorem byl Lukáš Fibich. Komiks vyprávěl o kočičím hrdinovi Mourrisonovi a jeho přítelkyni, kteří zde společně zažívali různá dobrodružství. Komiks byl propojen i s internetovou stránkou, dostupnou z internetového zdroje www.mourrison.cz.

„*Super vtípky*“ byly zábavnou stránkou časopisu. Nacházely se zde kreslené a krátké vtípy. Prostor dolní strany byl vyplněn komiksem ilustrovaným Jakubem Kouřilem a Lukášem Fibichem.

„*Zabav svůj mozek*“. Stránka určená pro rozvíjení myšlenkových a paměťových operací v mozku. Obsahovala hádanky, přesmyčky, bludiště, sudoku, skřívačky a záhadné obrázky, kde měl čtenář za úkol poznat z detailu celý obrázek.

„*Co si myslíš*“ byla stránka, kde se nacházel prostor pro kritiku a vyjádření názoru čtenářů. Sdělení směřovaná do redakce mapovala nejen čtenářskou spokojenost, ale i námitky a připomínky k časopisu. Na dolním okraji se objevil článek s názvem *Výzva pro čtenáře*, určený čtenářům, kteří se chtěli podílet na vzhledu či obsahu časopisu ABC. Dále zde bylo řešení úkolů z daného čísla.

Celý časopis byl doplněn o různě tematicky zaměřené zajímavé články doplněné vhodnými obrázky a fotografiemi.

Hodnocení časopisu

Celkový dojem z časopisu byl velmi pozitivní. Časopis se zdál velmi vhodný pro žáky základních škol, navštěvující 3. až 5. ročník. Aktuálně mapoval zájmy současných dětí a poutavou formou sděloval mnoho zajímavých informací. Nechyběl zde ani prostor pro tvoření a humor.

3.2.2 Barbie

Tabulka č. 3: Základní informace o časopisu Barbie

Formát	A4, 21.0 × 29.7 cm
Počet stran	36
Periodikum	13 vydání za rok
Vydavatel	Egmont ČR, spol. s r. o.
Cena na stánku	54.00 Kč
Internetový zdroj	není

Zdroj: Vlastní šetření

Základní informace

Časopis byl vhodný především pro dívky od 4 let, které si oblíbily panenku Barbie. Obsahoval foto příběhy, hádanky a vybarvování – to vše se vztahovalo k hlavní hrdince, Barbie. Ke každému číslu byl přiložen tematický dárek.

Ideová stránka

Časopis působil na dívky fantazijním světem, který vytvářel. Čtenářkám nabízel oddechové a zábavné úkoly a odváděl je z reálného světa do světa panenky Barbie.

Fyzický vzhled, rubriky a jejich obsahová stránka

Titulní strana prezentovala hlavní představitelku Barbie. V horní liště titulní strany se nacházel dárek. V pravém dolním rohu titulní strany byl uveden nadpis příběhu, který aktuální číslo obsahuje.

Na první straně se nacházel obsah časopisu a dopis redakce čtenářkám.

„Hádej, Maluj.“ Dvoustrana obsahovala úkoly a část pro vymalování. Vše bylo v dívčím „Barbie“ stylu. Dívky měly za úkol vybarvovat různé druhy oblečení a hledat odpovědi na různé hádanky.

„Příběh Barbie.“ Dvoustránkový příběh v sobě kombinoval text a jednoduchý komiks s textem umístěným v bublinách. Hlavní představitelkou byla vždy panenka Barbie a její příběh s tematikou života a dívčího světa.

„Vyráběj.“ Strana inspirující k manuální činnosti čtenářek. Podle návodu z této rubriky si čtenářky mohly zhotovit jednoduchý pokrm či zhotovit nějaký předmět pro svou panenku Barbie.

Hodnocení časopisu

Tento časopis považuji za vhodný pro dívky předškolního věku. V celém časopise byly četné triviální hádanky a omalovánky s tematikou panenky Barbie. Naprosto ignorováno bylo jakékoliv jiné téma, např. ze světa vědy a techniky. Po stránce vzdělávací se tu čtenářky nedozvěděly žádné nové informace, časopis nedisponoval ani jakýmkoli cizojazyčnými či logickými úkoly. Komplexně se jednalo o monotematický časopis, který sloužil spíše k relaxačním účelům.

3.2.3 Gormiti

Tabulka č. 4: Základní informace o časopisu Gormit

Formát	19.0 × 26.0 cm
Počet stran	26
Periodikum	měsíčník
Vydavatel	Řitka video s.r.o.
Cena na stánku	76.00Kč
Internetový zdroj	není

Zdroj: Vlastní šetření

Základní informace

Časopis vhodný pro chlapce ve věku 8-13 let. Kromě komiksu obsahoval také poučné zajímavosti o přírodních živlech a dalších informace z témat spjatých s přírodou. Periodikum vychází jednou měsíčně a vydává jej společnost Řitka video s.r.o. Vedoucí projektu je Pavel Jireš a grafické provedení Vladimír Trčka.

Historie

Původem byli Gormiti italská hra s fantasy prvky, kterou roku 2005 vytvořil Leandro Consumi. Poprvé se dětský časopis s titulem Gormiti v České republice objevil v roce 2012. V současné době patří mezi chlapeckými čtenáři k jednomu z nejoblíbenějších.

Ideová stránka:

Časopis velice poutavou formou popisoval ostrov Gorm, na kterém žijí bytosti rozdělené do čtyř národů Dobra, proti nimž stojí bojovníci Zla.

Fyzický vzhled, rubriky a jejich obsahová stránka

Titulní stranu tvořil celoplošný barevný obrázek Gormita. V horní liště titulní strany byly umístěny hlavní titulky článků obsažených v aktuálním čísle. Nadpis je graficky upraven do žluté barvy s šedým pozadím. Na pravé straně názvu titulu bylo uvedeno číslo, rok vydání a cena. První stranu prezentuje stručný obsah aktuálního čísla, dopis čtenářům od redakce a kontaktní údaje. V časopise jsou maximálně dvě

strany, které se věnovaly reálné přírodní tematice. Zbytek časopisu byl zaměřen na fantasijní svět Grom. Hlavním tématem časopisu byl sedmistránkový komiks, ilustrovaný Vladimírem Trčkem. Jednalo se o ilustrace v rámečku zasazené do vazby připomínající starou čarovnou knihu. Text obsažený v bublinách byl velmi krátký. Dobrodružný příběh měl fantazijní prvky, hlavními hrdiny byli Gormiti. Komiks obsahoval hodně napínavých situací a akčních scén. Příběh byl koncipován jako seriál.

Další rubrika se nazývala „*Přišla pošta*“. Byly zde zveřejněny dopisy od čtenářů časopisu. Další podobnou stranu tvořila rubrika s názvem „*Obrázky ze soutěže*“. Jak již název napovídá, jednalo se o stranu plnou výkresů a obrázků, které čtenáři zaslali do redakce časopisu, mezi nimiž se vybírá vítězný, jehož autor obdrží tematickou cenu Gormita.

Hodnocení časopisu

Na první pohled se jednalo vyloženě o chlapecký časopis. Cena naprosto neodpovídala kvalitě ani počtu stran titulu. V časopisu byla zaznamenána i absence výchovně vzdělávacích úkolů, chyběly zde vystřihovánky a jiné oblíbené rubriky. Časopis byl jistě populární díky masmediální propagaci v televizi a současným trendům, ovšem po stránce vzdělávací jsem shledala tento časopis jako nekvalitní.

3.2.4 Ben 10

Tabulka č. 5: Základní informace o časopisu Ben 10

Formát	A4, 21.0 × 29.7 cm
Počet stran	26
Periodikum	měsíčník
Vydavatel	Egmont ČR, spol. s r. o.
Cena na stánku	49.00 Kč
Internetový zdroj	není

Zdroj: Vlastní šetření

Základní informace

Novodobý časopis vznikl podle televizní předlohy seriálu Ben 10. Jedná se o časopis určený pro chlapce ve věku od 10 let. Odpovědnou redaktorkou je v současnosti Hana Henžlíková.

Ideová stránka:

Časopis prezentují 4 hrdinové. Hlavním hrdinou byl Ben Tennyson – desetiletý chlapec, který se uměl proměňovat v mnoho různých druhů mimozemšťanů a disponoval rozličnými silami. Dalším představitelem byl Kevin 11 se zvláštním nadáním absorbovat jakoukoliv energii. Gwen Tennysonová byla Benova sestřenice a často mu pomáhala v různých situacích. Jednalo se o preferenční hrdiny s nadpřirozenými schopnostmi.

Fyzický vzhled, rubriky a jejich obsahová stránka

Titulní stranu tvořila ilustrace s vesmírnou tematikou. V horní liště bylo umístěno číslo. Pod názvem BEN 10 byl uveden měsíc a rok vydání aktuálního čísla s cenou. První stránky časopisu prezentovaly jednotlivé nové mimozemšťany a zajímavosti z aktuálního dění ve vesmírném světě, kde Ben 10 a jeho přátelé i nepřátelé žili.

Hlavní část časopisu se opírala o komiksový příběh Ben 10. Napsal jej Jason Hall a ilustroval Ethen Beavers. Jednalo se o pětistránkový komiks s textem umístěným v bublinách mluvčího. Hrdinové komiksu byli zároveň představiteli celého časopisu. Tématem komiksu byl dobrodružný příběh ve vesmírném světě, plný boje se zloduchy a jinými bytostmi.

Hodnocení časopisu

Tento časopis neobsahoval skoro žádné vzdělávací prvky, které by mohly naplnit vzdělávací cíle. Oblíben byl jistě pro svou poutavost, fantasijským prostředím a pestrou grafickou úpravu. Negativem časopisu byla absence vzdělávacích cílů. Pozitivní stránkou byla podpora dětské fantazie. Jednalo se o časopis poutavý, zábavný a fantazijský, ale nikoliv výchovně vzdělávací. I přes tyto nedostatky je tento časopis u chlapců mladšího školního věku velmi oblíben. Dle mého názoru časopis neodpovídal kvalitou ceně.

3.2.5 Čtyřlístek

Tabulka č. 6: Základní informace o časopisu Čtyřlístek

Formát	A4, 19.0 × 26.0 cm
Počet stran	36
Periodikum	20 x ročně
Vydavatel	Čtyřlístek, spol. s.r.o.,
Cena na stánku	35.00Kč
Internetový zdroj	www.ctyrlistek.cz

Zdroj: Vlastní šetření

Základní informace

Časopis s dlouholetou tradicí je určen pro předškolní děti až po žáky základní školy. Tento titul, žánrově odpovídající komiksu, patří ke skvostům dětských časopisů. Jeho hlavními hrdiny jsou Fifinka, Bobík, Myšpulín a Pindi. Hrdinové provází čtenáře časopisu už od roku 1969, kdy byl vytvářen v redakci nakladatelství Orbis. První příběh nazývaný Vynález prof. Myšpulína napsal Jaroslav Němeček. Původně se nepočítalo s jeho pokračováním, ale velký zájem čtenářů si vynutil další díly. V současné době je Čtyřlístek pro svou úspěšnost znám po celém světě. Díky četným překladům vyšel česky, slovensky, anglicky, německy, řecky, rumunsky, francouzsky, estonsky, bulharsky, litevsky, maďarsky, portugalsky i turecky. V současné době vychází 20krát ročně. Šéfredaktorem redakce je Jan Ebdýrs.

Historie

Chrz⁵ ve svém článku uvádí, že první sešit v nákladu 50 tisíc výtisků vyšel 15. května 1969. Jeho autorem a ilustrátorem byl Jaroslav Němeček s Vladimírem Urbanem. Jedním z prvních spoluautorů se stala Ludmila Kolářová-Junková, poté Dagmar Vránová, Petr Karmín a Zuzana Brodová. Nakladatelství Orbis vydalo šest čísel (1. – květen 1969, 2. – červen, 3. – červenec, 4. – srpen, 5. – září, 6. – říjen). Časopis už v prvopočátcích zaznamenal vysokou čtenářskou úspěšnost, a tak začaly vznikat nové díly.

V roce 1970 začala pro Čtyřlístek psát legendární Ljuba Štíplová (nejprve pod pseudonymem svého manžela Miloše) a vytvořila základní povahové vlastnosti

⁵ CHRZ. *Historie Čtyřlístku* [online]. 2001-2003 [cit. 2013-04-04]. Dostupné z: <http://chrz.wz.cz/?stranka=401#vrch>

postaviček. Po roce 1991 se připojili další autoři: Libuše Koutná, Hana Lamková, Josef Lamka, Jiří Poborák, Tomáš Nový, Milan Dvorský, Stanislav Hojka, Karel Ladislav a další. Příběhy Čtyřlístku nebyla však jen dobrodružství Fifinky, Bobíka, Pindi a Myšpulína. Již od prvního čísla byly tyto příběhy provázány dalšími kvalitními seriály, které se staly nedílnou součástí časopisu: Kouzelník Huryjáš, Alenka a Vašek, Polda a další.

Na časopise spolupracovala řada výborných spisovatelů i malířů pro mládež: Adolf Born, Miloš Nesvadba, Radek Pilař, Vladimír Jiránek, Václav Junek, Jaroslav Malát, Svatopluk Hrnčíř, Věra Faltová, Dagmar Lhotová, Vojtěch Steklač, Karel Franta a mnozí další.

Podle příspěvku na webové encyklopedii Wikipedia⁶ vzniklo v roce 1990 soukromé nakladatelství Čtyřlístek pokračující v tradici. Dnes vychází Čtyřlístek 20x ročně a mimo hlavní časopis se objevují jeho hrdinové i v magazínu Čtyřlístek Speciál (od roku 1993) nebo Čtyřlístek CD-Romek (v letech 2001-2005). Každoročně vychází několik knižních titulů. Nejúspěšnější z nich, Muž z budoucnosti (1991) dosáhl nákladu 60 tisíc výtisků.

Ideová stránka

Pro svou obsahovou stránku oslovuje časopis Čtyřlístek veškeré věkové skupiny čtenářů. Nejfrekventovanějšími čtenáři přesto zůstávají děti, jelikož příběhy jsou vytvořeny tak, aby zachovaly dětské vnímání a psychiku dítěte. Antropomorfizování hrdinové prezentují charakterly dětských čtenářů, z tohoto důvodu jsou velmi blízké dětské mentalitě. Dítě se tak snadno může s některým z hrdinů ztotožnit. Příběhy se současnou tematikou řeší problémy reálného života. Hrdinové žijí společně v jedné domácnosti jako čtyři dobří přátelé. V každém z příběhů je nenápadně skryto mravní ponaučení. K oblíbenosti také jistě přispěla komiksová forma, která je pro dětské recipienty, i ty čtenářsky slabší, velmi poutavá. Barevné ilustrace a doprovodný text v bublinách, obsahující dialogy hrdinů, vtahují čtenáře do děje příběhu. Dítě se tak stává nezávislým pozorovatelem soužití čtyř nerozlučných přátel, Fifinky, Bobíka, Pindi a Myšpulína.

⁶ Historie čtyřlístku. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. Czech republic: Wikipedia, 2001- [cit. 2013-04-04]. Dostupné: http://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cty%C5%99l%C3%ADstek_%28komiks%29#Historie_.C4.8Cty.C5.99l.C3.ADstku

Fyzický vzhled, rubriky a jejich obsahová stránka

Časopis se skládal ze čtyř samostatných příběhů, které měly různé autory a ilustrátory. Díky tomu se vysvětluje název časopisu Čtyřlístek.

První strana patřila samotnému komiksu *Čtyřlístek*. V horním rohu bylo uvedeno jméno autorky a ilustrátora. Pod jmény se nacházel název komiksového příběhu. Příběh měl komiksovou formu. Skládal se z kreslených obrázků a textu uvedeného v bublinách u jednotlivých hrdinů. Jednalo se o komiks čtyř nerozlučných přátel, Fifinky, Bobíka, Pindi a Myšpulína.

„*Sedmikrás*“ byl název dalšího komiksu nacházejícího se v časopisu Čtyřlístek. Hlavním hrdinou byla zelená postavička a její včelí kamarád. Autorem a ilustrátorem komiksového příběhu byl Richard a Slavomír Svitalský.

„*Učíme se anglicky*.“ Dvoustranný komiks určený pro rozvíjení znalostí angličtiny byl novinkou, která poukazuje na schopnost časopisu přizpůsobit se trendům dnešní doby. Autorem byla Tereza Ledererová a ilustrátor byl Richard Svitalský. Krátký anglický text doplňoval obrázek. Hlavními hrdiny příběhu byli blondýna a starší pán s bradkou, kteří spolu zažívali různé situace všedního života.

Čaroděj Metloděj. Autorkou a ilustrátorkou byla Z. Študlarová. Tento komiks byl o čaroději a jeho pomocníku dráčkovi. Komiks byl situován do kouzelného světa pohádek. Měl formu barevných ilustrací doplněných o text jednotlivých promluv, který byly situovány do bublin. Zpravidla se jednalo o čtyřstránkový komiks.

„*Příhody Alfína a žužu*.“ Poslední komiks ilustroval Pavel Pecina. Autorem textu byl Jiří Poborák. Třístránkový komiks měl formu ilustrovaných obrázků s textem v bublinách. Hrdinou příběhu byl malý kluk jménem Alfín a jeho opice Žužu.

V časopise nechyběly ani stránky obsahující informace ohledně předplatného pro Čtyřlístek, formulář pro předplatné a reklama propagačních materiálů společnosti Čtyřlístek. Závěr tvořil stručný obsah příštího čísla a kontaktní informace redakce.

Hodnocení časopisu

Časopis byl velmi vhodný pro všechny věkové skupiny. Obsah časopisu byl systematicky rozdělen a komiksově příběhy byly kvalitně provedeny.

3.2.6 Kačer Donald

Tabulka č. 7: Základní informace o časopisu Kaček Donald

Formát	A4, 19.0 × 26.0 cm
Počet stran	36
Periodikum	čtyřtýdeník
Vydavatel	Egmont ČR, s.r.o.
Cena na stánku	47.00Kč
Internetový zdroj	není

Zdroj: Vlastní šetření

Základní informace

Časopis Kačer Donald je tradiční komiksový čtyřtýdeník. Tento časopis je určen pro všechny děti ve věku od šesti let. Obsahuje notoricky známé příběhy postaviček W. Dysnie- Kačera Donalda, strýčka Skrblíka, Myšáka Mickyho a dalších. V každém čísle na čtenáře čeká vtipný dárek.

Historie

Hrdina animovaných příběhů a komiksů byl vytvořen v roce 1934 režisérem Waltem Disneyem. Kačer Donald se poprvé objevil ve filmu *The Wise Little Hen* z cyklu *Silly Symphonies* v červnu roku 1934. Poté se začal objevovat v dalších animovaných příbězích, zejména po boku Myšáka Micky a psa Pluta. Objevil se i v seriálu *Kačeří příběhy*. Na základě tohoto televizního seriálu začal vycházet i dětský časopis *Kačer Donald*⁷.

Ideová stránka:

Hlavní komiksovou postavou časopisu byl Kačer Donald. Kačer a jeho kamarádi byli situačně zakotveni v komiksovém příběhu. Spolu s nimi mohli čtenáři zažívat různá dobrodružství. V příbězích většinou zápasili o moc a peníze kladní a záporní hrdinové. Zlé hrdiny představovali lupiči a jejich havraní matka.

⁷ Kačer Donald: Historie postavy. In: *Wikipedie* [online]. 2013. vyd. Czech republic: Wikipedia, 2011, 15. 3. 2013 [cit. 2013-04-04]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Ka%C4%8Der_Donald

Hodnocení časopisu

Časopis Kačer Donald je vhodný pro děti, které obdivují Disneyho kreslené příběhy. Většinou složku tvoří komiksový příběh kačerovských hrdinů, ale najde se zde i pár rubrik, které mohou děti zábavnou formou ponaučit i rozesmát.

3.2.7 Mateřídouška

Tabulka č. 8: Základní informace o časopisu Mateřídouška

Formát	21.0 × 28.0 cm
Počet stran	48
Periodikum	měsíčník
Vydavatel	Mladá fronta, a.s.
Cena na stánku	36.00 Kč
Internetový zdroj	není

Zdroj: Vlastní šetření

Základní informace

Periodikum Mateřídouška s podtitulem Časopis je vhodný pro děti od 6 až 8 let. Mateřídouška patří mezi nejprodávanější dětské časopisy. Mateřídouška nabízí svým čtenářům pohádky, povídky, komiksy a informace v oblasti vědy.

Historie

Informace čerpané z online encyklopedie Wikipedie⁸ uvádějí, že první číslo Mateřídoušky vyšlo 19. prosince 1945. Do r. 1947 (min. do č. 6/1947) byl odpovědným redaktorem František Hrubín, od r. 1947 (min. od č. 9/47) byl odpovědným redaktorem Dr. Miloš Holas. V letech 1951–1962 byl jejím šéfredaktorem překladatel Jiří V. Svoboda. V současnosti Mateřídoušku vydává Mladá fronta a. s. Časopis je určen pro děti mladšího školního věku, především od 6 do 8 let.

⁸ Mateřídouška: (časopis). In: *Wikipedie* [online]. 2012. vyd. Czech republic: Wikipedia, 2011, 15. 8. 2012 [cit. 2013-04-04]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Casopis_Mate%C5%99%C3%ADdou%C5%A1ka

Ideová stránka

Autoři časopisu *Mateřídouška* ke svému čtenáři přistupovali jako ke kamarádovi. Redakce připravovala časopis tak, aby s ním mohly pracovat nejen samy děti, ale aby jej mohly využívat také školy pro zpestření výuky. To bylo zprostředkováno velmi vhodně zvolenými úkoly a zajímavými články. Čtenáře informovala v oblasti vědy, techniky a kultury. Časopis se také dotýkal psychologických témat, ta byla prezentována různými povídkami a články. Luštění a hádanky obsažené v časopisu rozšiřovaly slovní zásobu a intelektuální dovednosti. Časopis obsahoval tematickou inspiraci pro různé manuální činnosti a tvoření, učil děti pracovat podle postupu. Sociální a psychologickou stránku v *Mateřídoušce* prezentovaly různé články s tématy dotýkajícími se různých sociálních problémů. V uvedeném čísle byl článek o šikaně, lásce a mezilidských vztazích.

Všeobecný rozhled v oblasti vlastivědy a zeměpisu vhodně rozvíjely zajímavé články a příběhy. V neposlední řadě stojí za zmínku i články, které děti informovaly o zajímavostech z virtuálního světa – *Mateřídouška* jde s dobou a svým čtenářům nabízí mnoho informací týkajících se internetových stránek a počítačových zajímavostí.

Fyzický vzhled, rubriky a jejich obsahová stránka:

Titulní stranu tvořil celoplošný obrázek. Titul *Mateřídouška* byl graficky upraven v modré barvě a byl doplněn o 4 červené květy nad písmeny M, e, o, k. V levém horním rohu titulní stránky byla uvedena informace, že se jednalo o časopis pro děti od 7 let.

První strana nesla titulek „*Na startu*“. Úvod aktuálního čísla začal dopisem redakce, směřovaným ke čtenáři.

Druhou stranu tvořil komiks „*Dinosauři*“. Ilustrátorem a autorem byl Plumeri Bloz, jako překladatel Luděk Janda. Komiks byl jednostránkový a jeho hlavním tématem byli dinosauři a jejich dobrodružství.

„*Perem, tužkou, mailem*“. Následující strana byla určena čtenářům. Zveřejňovala kresby, fotografie a články, které děti do redakce zaslaly.

„*Otazník*“ byl titulek dvoustránky, jejímž obsahem byly zajímavé informace ze světa zvířat, kultury, vědy a techniky. Články měly tučně zvýrazněny stručné resumé.

„*Luštění a Hlavalamy*“ – tyto strany obsahovaly kvízy a křížovky. Řešení úkolů čtenář našel na poslední straně časopisu.

„*Tvoření, Vyrábění*.“ Stránky, kde se čtenáři mohli inspirovat nápady pro ruční výrobu předmětu. Články doplňoval rámeček „Co potřebuješ“ a také návod k výrobě po jednotlivých krocích.

Obrázkový příběh s prostým názvem „*Komiks*“ se dotýkal různých sociálních témat. Autorem a ilustrátorem byli Václav Ráž a Luboš Procházka.

„*English for you*“ Strana určená pro procvičení anglického jazyku obsahovala křížovku a článek pro rozšíření slovní zásoby.

Aktuality ze světa kultury uváděly stránky s názvy „*Hurá do kina*“ a „*Hvězda na přání a rekordy*.“ Jedná se o články s aktuálními informacemi ohledně kinematografie, hereckých, pěveckých a sportovních osobností.

Hádanka s titulkem „*Hádej, kdo byl*“ obsahovala jednostránkový článek týkající se známé historické osobnosti. Čtenáři pomocí detektivního příběhu měli uhodnout významnou historickou osobnost.

„*Vtípky*.“ V časopise nechyběla oddechová strana plná krátkých satirických vtipů.

„*Pohádka*.“ Zajímavostí byla strana s titulkem pohádka, prezentovaná vždy autorskou pohádkou určenou pro čtenáře mladšího školního věku. Pohádka obsahovala dialogy i přímou řeč a samozřejmě mravní ponaučení.

Na poslední straně společnost Mladá Fronta prezentovala aktuality z knižního světa a nabízela své produkty. Předposlední strana obsahovala soutěž a řešení úkolů z předchozích stránek. V pravém dolním rohu předposlední strany se pod nadpisem Příště mohli čtenáři dozvědět obsah příštího čísla. Poslední strana byla věnována kontaktním informacím redakce Mateřídoušky.

Hodnocení časopisu

Časopis byl velmi vhodný pro děti mladšího školního věku. Byl koncipován tak, aby vyhovoval jejich mentalitě. Díky žánrové i tematické rozmanitosti tento časopis zábavnou formou děti poučoval a informoval v oblasti vědy, techniky, kultury i sociálních vztahů. Dle mého názoru by tento časopis mohl velmi dobře sloužit jako mimoškolní pomůcka pro vzdělávání dětí na prvním stupni základních škol.

3.2.8 Sluníčko

Tabulka č. 9: Základní informace o časopisu Sluníčko

Formát	21.0 × 25.0 cm
Počet stran	44
Periodikum	měsíčník
Vydavatel	Mladá fronta, a.s.
Cena na stánku	35.00Kč
Internetový zdroj	není

Zdroj: Vlastní šetření

Základní informace

Časopis Sluníčko je určen (ne)čtenářům od čtyř do sedmi let. Periodikum Sluníčko je na českém trhu jedním z mála časopisů, jenž vychází bez přestávky více než 40 let.

Historie

Časopis Sluníčko založil Zdeněk Adla v roce 1967.

Ideová stránka

Hlavní ideou časopisu Sluníčko bylo děti pobavit a něčemu naučit. Časopis přinášel kromě zábavného čtení i velké množství hádanek, doplňovaček, hlavolamů, omalovánek, vystřihovánek a spoustu dalších úkolů. Celým časopisem provázela čtenáře veselá zvířátka.

Fyzický vzhled, rubriky a jejich obsahová stránka:

Titulní stranu časopisu Sluníčko prezentoval celoplošný obrázek a graficky upravený název Sluníčko. Z grafického hlediska byla písmena názvu barevně rozlišena a poslední písmeno o prezentuje obrázek sluníčka. V horní liště nalezneme číslo a rok vydání, měsíc aktuálního čísla a cenu. Rub stránky tvořila celostránková reklama.

Komiks „*Líza a Pupík*“ tento jednostránkový komiks se nacházel na první straně časopisu. Hlavními protagonisty byl pejsek Pupík a jeho kamarádka kočička Líza. Text připravila Eva Bavoráková a ilustroval Tomáš Suder.

„*Kocour Vavřínek*“ představoval další jednostránkový komiks. Příběh obsahoval mravoučný podtext. Komiks měl klasickou formu s textem umístěným v bublinách u jednotlivých mluvčích.

„*Hrátky se zvířátky*“ byla rubrika o zvířatech. Rubrika informovala své čtenáře o říší zvířat.

„*Malované čtení*“ byl dvoustránkový příběh. Čtenář doplňoval do textu vynechaná slova nahrazena obrázkem. Tato forma byla velmi vhodná pro začínající čtenáře.

„*Učíme se s Lízou*.“ Jednalo se o dvě strany pracovního listu. Tato dvoustrana byla určena pro předškoláky. Tato rubrika je vhodná pro zdokonalení psacích dovedností pomocí dokreslování jednoduchých čar a přiřazování obrázků.

„*Počtář Pupík*.“ Rubrika, kde děti řeší jednoduché početní úkoly. Opakovalo se především počítání do 10 a jednotlivé číslice.

„*Soutěž s angličtinou*“ byla strana, kde si čtenáři rozšiřovali základní slovní zásobu. Úroveň obtížnosti byla na minimum, úkoly zvládlo i nejmenší dítě. Častá téma byly barvy, zvířata a čísla základní desítky.

„*Povídej si s Máňou*.“ Strana se zaměřila na písmena českého jazyka. Obsahovala krátkou říkanku na určité písmeno, doplněnou o obrázky a úkol na výslovnost slova s tímto písmenem.

Součástí časopisu byl karton obsahující vystřihovánky. Ty jednak rozvíjely drobnou manuální zručnost, a jednak učily čtenáře pracovat s návodem. Časopis obsahoval i stranu věnovanou omalovánkám.

„*Nesmyslov*.“ Jednostranná ilustrace, na které měli děti za úkol rozpoznat nevhodné prvky v reálném prostředí.

V časopisu se nacházejí také dvě pohádky. Krátkou pohádku z nové knihy, kterou si mohou zájemci zakoupit na adrese inzerované pod textem a pohádku na pokračování, která nesla název Dráček Mráček.

„*Diňáci*“ byli posledním komiksem, který časopis obsahoval. Hlavními hrdiny byli čtyři spřátelení dinosauří – Albi, Bamba, Posi a Mia.

Poslední strany časopisu byly věnovány čtenářům a jejich dopisům, anketě pro čtenáře a možnosti předplatného.

„*Ahoj za měsíc*“ obsahoval stručný obsah příštího vydání časopisu Sluníčko.

Hodnocení časopisu

Časopis by mohl být velmi vhodným vzdělávacím prostředkem pro děti předškolního věku. Dotýkal se všech základních vzdělávacích témat, a tím by mohl děti připravit na zápis do základní školy. Časopis disponoval mnoha úkoly. Díky svému zaměření, které se převážně orientovalo na vzdělávání, by časopis mohl být doporučen všem mateřským školám.

3.3 Použité elektronické časopisy a jejich charakteristika

V práci bylo použito sedm nejfrekventovanějších elektronických časopisů určených dětskému čtenáři. Uvádí se zde seznam současných časopisů, které disponují elektronickou podobou. Tyto časopisy jsou dostupné široké veřejnosti bezplatně na internetu. Postupně budou stručně charakterizovány jednotlivé tituly, a to podle kritérií z hlediska věku, pohlaví a zájmů současných dětských čtenářů.

V tabulce č. 1 jsou uvedeny pouze časopisy, které mají svojí domovskou webovou stránkou s možností multifunkční aplikace. Jednotlivé časopisy je možné zhlédnout na daných webových stránkách, jejichž adresu uvádíme na konci. Ostatní tituly, uvedené v následujícím abecedním seznamu, jsou na internetu pouze prezentovány s možností nahlédnutí do stručného obsahu aktuálního či archivovaného čísla, ovšem nedisponují vlastní domovskou stránkou.

Elektronická verze časopisů rozhodně proti tištěné podobě nezaostává. Stačí kliknout na jeden ze tří hlavních odkazů On-line. Zde je k dispozici celá řada zajímavých článků a informací, které v tištěné podobě časopisu nenajdeme. Nutno podotknout, že obě formy tohoto osvědčeného měsíčníku spolu v žádném případě nesoupeří. Svědčí o tom například užitečný odkaz na e-zinu, který nás směřuje na právě vycházející tištěné číslo a podrobně prezentuje jeho obsah. Základní struktura e-časopisu je kromě rubriky On-line tvořena další kolonkou s názvem Servis ABC, který poskytuje odkazy, jako je Kalendárium, Katalog stránek, Tvůj web, Tvůj e-mail a další užitečnosti. Třetím základním odkazem je ABC archiv. Zde jsou uchovávána starší čísla tištěné verze časopisu až do roku 1999. Chcete-li se tedy z webu více dozvědět než se jen bavit, pak rozhodně brouzdejte po webu Ábíčka.

Elektronickou verzi má i časopis Bravo. Časopis, který je překládán z němčiny se v českém prostředí objevil v roce 1991 a je adresován recipientům ve věku od deseti do dvaceti let. Časopis přináší informace ze světa populární hudby, horoskopy a

prezentuje životní styl mladých lidí. Právě jim pak stránky časopisu pomáhají hledat svou identitu a řešit problémy. Dívkám staršího školního věku jsou určeny časopisy Bravo Girl!, Dívka, Top magazín pro dívky, Cosmo GIRL. Periodika věnují pozornost kráse, módě, péči o tělo, zprávám ze společnosti, přinášejí rozhovory s populárními idoly dívek, hudební a filmové tipy, horoskopy, povídky.

Tabulka č. 10: Elektronické časopisy

Název Časopisu	Provozovatel	Datum spuštění webu	Doba realizace webu (roky)	Internetový zdroj
ABC	Ringier Axel Springer CZ a.s.	2001 - 2012	11	http://www.abicko.cz/
Báječná školka	FRAGMENT, s.r.o.,	2009-2012	3	http://www.casopis-bajecnaskolka.cz/
Bravo	Bauer Media v.o.s.	2010	2	http://www.bauermedia.cz/casopisy/bravo/
Čtyřlístek	Ctyrlistek a.s	2008	4	http://www.ctyrlistek.cz/
Pastelka	YASHICA s.r.o	2008	4	http://www.pastelka.com/
Sluníčko	Mladá fronta a.s.	2007-2012	5	http://www.mf.cz/produkty/slunicko/
Bravo Girl	Bauer Media v.o.s	2012	1	http://www.bravoweb.cz/

Zdroj: Vlastní šetření

4 Výzkumná část

4.1 Charakteristika výzkumného souboru

Výzkumná práce začala v říjnu 2012. Výzkum byl realizován nejprve v mateřských a posléze základních školách v Českých Budějovicích. Výzkumné šetření bylo prováděno pomocí dotazníků. Cílem šetření bylo zmapovat problematiku časopisů určených dětem mladšího školního věku v Českých Budějovicích. Pomocí vytvořených dotazníků byly tázány tři vybrané základních školy v Českých Budějovicích. Průzkum probíhal na ZŠ Dukelská, Církevní ZŠ v Rudolfovské ulici a ZŠ Grünwaldova.

Pro kvalitativní i kvantitativní analýzu výsledků byly do výzkumného šetření zapojena také mateřská škola v Českých Budějovicích.

Na závěr výzkumné činnosti jsem navštívila dětské oddělení Jihočeské vědecké knihovny na Sadech. Zde byly získány informace ohledně dětských čtenářů, kterými knihovna disponuje.

4.2 Metody výzkumné práce

Výzkum proběhl formou dotazníkového šetření. Dotazník byl realizován formou psaného řízeného rozhovoru. Použité otázky byly rozděleny podle typu na: uzavřené, otevřené a škálové otázky.

Cílem dotazníkového výzkumu bylo vytvoření přehledu současných dětských časopisů na základních školách. O časopisech určených dětem a žákům prvního stupně základní školy například zjišťoval, které tituly žáci znají, jak na ně působí, či jakým způsobem je získávají. Dotazníky byly rozděleny do tří kategorií podle svých respondentů – dotazník pro žáky, dotazník pro učitele a dotazník pro školní knihovny.

Dotazník pro žáky měl formát A4 a obsahoval devět stručných otázek. Otázky byly voleny tak, aby mohli odpovídat i žáci nižších ročníků. Pro usnadnění a urychlení vyplňování byly také použity otázky s možností výběru „Ano“ či „Ne“.

Cílem dotazníku pro učitele bylo zjistit využití dětských časopisů v rámci výuky. Na dané otázky odpovídali třídní učitelé jednotlivých zkoumaných tříd. Dotazník

obsahoval dvanáct stručných otázek s možností odpovědi celou větou nebo výběrem z předem určených možností.

Poslední dotazník byl určen školním knihovnám, které vypůjčují na jednotlivých školách dětské časopisy. Hlavním cílem dotazníkového šetření ve školních knihovnách bylo vyzkoumat frekvenci vypůjčování časopisů žáky dané školy. Celkový počet byl stanoven na šest specifických otázek týkajících se mapování pohybů časopisů ve školní knihovně. Ačkoliv každá tázaná škola měla vlastní školní knihovnu, některé z nich dětské časopisy vůbec neodebíraly. Z tohoto důvodu se počet respondentů výrazně snížil.

4.3 Postup výzkumné práce v MŠ

Výzkum probíhal na podzim 2012 v Mateřské škole na Vrchlického nábřeží 1388, České Budějovice. Tázány byly dva dětské oddíly s názvy Lišáci a Sovy, celkem se dotazníkového šetření zúčastnilo sedmdesát dětí předškolního věku. Protože tyto děti ještě neumějí psát a samostatné vyplňování dotazníku by nemělo smysl, byla zvolena forma přímého dotazování. Děti se posadily do kruhu na koberec a byly jednotlivě tázány. Všechny odpovědi byly systematicky zaznamenány do poznámkového bloku. Nejprve byl zjištěn počet dětí, jejich pohlaví a věk. Poté jednotlivci odpovídali na dané otázky z dotazníku.

Cílem tohoto výzkumu bylo zmapování problematiky dětských časopisů současné doby u dětí předškolního věku. Zapojeny do výzkumu byly také paní vychovatelky, které vyplnily jim určený dotazník. Práce v mateřské škole proběhla plynule. Děti zde aktivně spolupracovaly a odpovídaly na veškeré kladené otázky. Vyhodnocení výsledků shrnuje kapitola Výsledky dotazníkového šetření dětí MŠ.

4.4 Postup výzkumné práce v ZŠ

Hlavní cílovou skupinou této práce byli žáci základních škol prvního stupně. Počet dotazovaných čítal 271 žáků. Na začátku léta byly sestaveny tři druhy dotazníků. První dotazník byl určen žákům, druhý učitelům a třetí školním knihovnám. Obsah dotazníků byl vytvořen tak, aby vyzkoumal stav časopisů, zastoupení a jejich využívání žáky a učiteli na základních školách. Pro výzkumné dotazníkové šetření časopisů určených dětem mladšího školního věku byly vybrány tyto tři základní školy:

- Biskupské gymnázium J. N. Neumanna a Církevní základní škola
- Základní škola Dukelská, České Budějovice
- Základní škola Grünwaldova, České Budějovice

Z hlediska cílů této práce proběhlo výzkumné šetření v prvních až pátých třídách. Dotazníky ve vybraných školách byly vyplňovány až po konzultaci s řediteli škol. Toto dotazníkové šetření vyvolalo u ředitelů i vyučujících pozitivní ohlas. Obsah dotazníků byl v jednotlivých třídách konzultován i s třídním učitelem, až poté bylo realizováno vlastní dotazníkové šetření u žáků. K určitým technickým problémům došlo u žáků prvních tříd, kdy z důvodu začínající elementární edukace žáci ještě nebyli schopni předložený dotazník samostatně vyplnit. Z tohoto důvodu dotazníkové šetření v první třídě proběhlo formou osobního dotazování jednotlivých žáků a následného zapisování výsledků šetření do dotazníku. Celé šetření trvalo přibližně patnáct až dvacet minut. Kromě žáků byl do výzkumu zapojen i třídní učitel, který vyplňoval jemu určený dotazník.

4.5 Postup výzkumné práce ve školních knihovnách

Výzkumné šetření za pomoci dotazování proběhlo i ve školních knihovnách. Pro vedoucí vybraných školních knihoven byl připraven speciální dotazník. Pozitivním zjištěním byl fakt, že školní knihovny jsou dětskými knihami i časopisy dobře vybaveny.

4.6 Postup výzkumné práce ve vědecké knihovně – dětské oddělení

Vědecká knihovna v Českých Budějovicích disponuje také oddělením pro dětské čtenáře. Dotazníkového šetření se zúčastnili tři zaměstnanci knihovny. Detailnější informace byly konzultovány s vedoucím Vědecké knihovny v Českých Budějovicích. V knihovně bylo v roce 2013 zaregistrováno 2 859 dětských čtenářů ve věku do patnácti let.

5 Interpretace výsledků

Respondenti z Českých Budějovic celkem vyplnili 359 dotazníků, ze kterých byly udělány závěry. Dotazníkového šetření se zúčastnilo 70 dětí v předškolním věku a 271 žáků prvního stupně základních škol. Dotazováno bylo 12 třídních učitelů, 2 vychovatelky v mateřské škole a 4 vedoucí knihovny. Doba získávání výsledků dotazníku trvala přibližně dva měsíce a započala v období října 2012.

Na základě dat získaných ze všech kompletně vyplněných dotazníků byly vytvořeny přehledné tabulky a grafy. Dotazník byl respondenty vyplněn zcela anonymně. K rozlišení respondentů byly zvoleny otázky převážně demografického typu: pohlaví, věkové rozmezí respondenta a škola, kterou navštěvovali.

Tabulka č. 11: Počet respondentů

Respondenti	Počet
Chlapci	177
Dívky	164
Učitelé	12
Vedoucí knihovny	4

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky je jasně zřejmé, že cílovou skupinou pro šetření se stali především žáci základní školy tvořící bez ohledu na pohlaví 96 % z celkového počtu respondentů. Následující tabulka uvádí procentuální počet respondentů rozdělených podle věkové kategorie. Celé výzkumné šetření bylo zaměřeno na cílovou skupinu dětí navštěvujících první stupeň základní školy. Tu tvoří žáci od 6 do 11 let. Pro lepší orientaci a kvalitu výsledného zkoumání byly zapojeny i děti v mateřských školách v předškolním věku od 5 do 6 let. Věková kategorie 6-7 let, uvedená v tabulce, prezentuje žáky, kteří po dovršení svých šestých narozenin započali od září povinnou školní docházku.

Tabulka č. 12: Věkové rozdělení respondentů

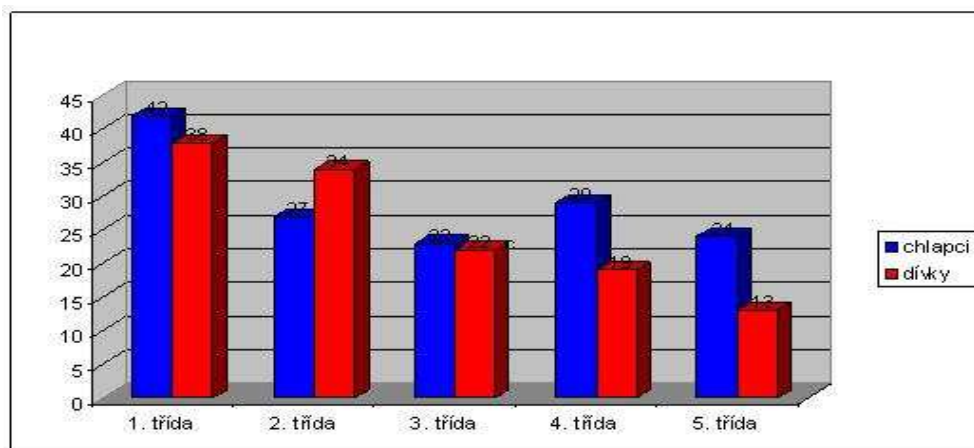
Věk	Počet	Podíl v %
5-6	70	21
6-7	80	23
8	61	18
9	45	13
10	48	14
11	37	11
Celkem	341	100

Zdroj: Vlastní zpracování

5.1 Výsledky dotazníkového šetření u žáků ZŠ

Hlavní cílovou skupinou diplomové práce byli žáci navštěvující první stupeň ZŠ. V následujícím grafu byli žáci rozděleni podle pohlaví a třídy. Výzkumného šetření se zúčastnilo celkem 145 chlapců a 126 dívek od první do páté třídy. Dotazníkové šetření proběhlo na třech základních školách v Českých Budějovicích a obsahovalo dvě specifické otázky.

Graf č. 1: Zastoupení žáků v jednotlivých třídách

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 13: Zastoupení žáků v jednotlivých třídách

Třída	Chlapci	Dívky
1. třída	42	38
2. třída	27	34
3. třída	23	22
4. třída	29	19
5. třída	24	13
Celkem	145	126

Zdroj: Vlastní zpracování

První otázka se zaměřila na hlavní stěžejní bod výzkumu. Měla za úkol zmapovat celkovou situaci dětských časopisů na prvním stupni základních škol – ptala se, zda žáci na prvním stupni časopisy znají a zda s nimi pracují. Podle šetření bylo prokazatelné, že většina dětí v tomto věku se s časopisy již setkala a aktuálně je v tomto věku používá.

Tabulka č. 14: Odpovědi na otázku, zda respondenti čtou časopisy

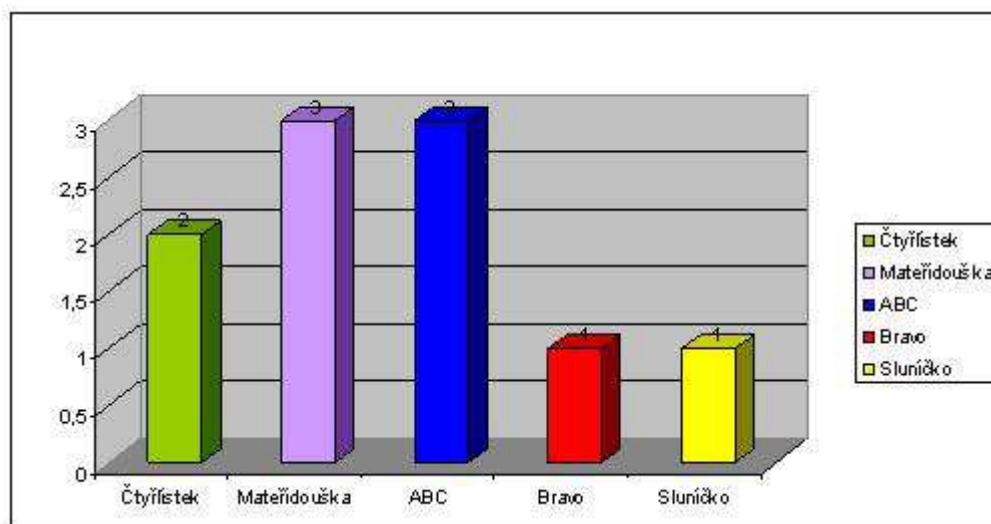
Třída	Ano	Ne
1. třída	65	15
2. třída	55	6
3. třída	27	18
4. třída	29	19
5. třída	12	25
Celkem	188	83

Zdroj: Vlastní zpracování

Nejvyšší počet žáků, kteří pracovali s časopisem, byl v prvních a druhých ročnících. Zbylé ročníky pracovaly s časopisem s menší intenzitou. Nejmenší míra práce s časopisy byla zjištěna u žáků posledního ročníku prvního stupně, kde na tuto otázku odpovědělo kladně pouze dvanáct žáků. Z tabulky se dalo usoudit, že míra práce s časopisem do značné míry souvisela s věkem žáků, a od toho se odvíjejícími mimoškolními aktivitami.

Druhá otázka se dotazovala na konkrétní časopis. Respondenti měli odpovídat vlastními slovy, nebyla použita metoda volby z vybraných možností. Žáci měli na tuto otázku odpovědět pouze jedinou odpovědí – jejím cílem bylo zjištění nejoblíbenějšího dětského časopisu u žáků ve věkovém rozmezí od šesti do dvanácti let.

Graf č. 2: Název nejoblíbenějšího časopisu

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 15: Název nejoblíbenějšího časopisu

Třída	Chlapci	Dívky
1. třída	Čtyřlístek	Čtyřlístek
2. třída	Mateřídouška	Sluníčko
3. třída	ABC	Mateřídouška
4. třída	ABC	Mateřídouška
5. třída	ABC	Bravo

Zdroj: Vlastní zpracování

Z výzkumného šetření vyplývá, že časopis Čtyřlístek, Mateřídouška, ABC a Bravo patří u žáků základních škol mezi časopisy nejoblíbenější. Oblíbenost zmiňovaných titulů jistě souvisí s věkem žáků a jejich zájmy, s ohledem na pohlaví žáků. K oblibě jednotlivých titulů jistě přispěla i jejich dlouholetá tradice v rámci trhu dětských časopisů. Dotazníkové šetření prokázalo, že časopis ABC patřil mezi oblíbené časopisy u chlapců od devíti let, zatímco Mateřídouška byla oblíbenějším čtením u dívek. Oblíbenost časopisu Čtyřlístek nebyla ve věkové kategorii rozlišena pohlavím a patřila mezi neoblíbenější časopisy žáků v první třídě.

Třetí otázka se zaměřila na povědomí respondentů o různých titulech dětských časopisů. Respondenti v této otázce měli jmenovat tři tituly časopisů, které znali, bez ohledu na to, zda je aktuálně využívají.

Tabulka č. 16: Tři známé tituly současných dětských časopisů

Třída	Chlapci			Dívky		
	1. třída	Čtyřlístek	Sluníčko	Gormit	Sluníčko	Mateřídouška
2. třída	Góól	Čtyřlístek	Sluníčko	Witch	Sluníčko	Mateřídouška
3. třída	Kačer Donald	Spider man	Šmoulové	Master High	Witch	Čtyřlístek
4. třída	Mateřídouška	Simsonovi	Kačer Donald	Čtyřlístek	Sluníčko	Junior
5. třída	Bravo	Kačer Donald	R+R	Witch	Bravo	Lisy

Zdroj: Vlastní zpracování

. V odpovědích se objevily jak časopisy s dlouholetou tradicí, tak i časopisy poměrně současné. Výsledky prokázaly, že časopisy jako Mateřídouška, Sluníčko a Čtyřlístek byly čteny hlavně žáky nižších ročníků.

Čtvrtá otázka se soustředila na zdroj, odkud respondenti časopis získali. K výběru dostali následující možnosti, které měli zakroužkovat. V dotazníku bylo možné zakroužkovat i více odpovědí. Výsledky dotazníkového šetření byly jednotlivě analyzovány podle ročníků. Žáci v první třídě většinu časopisů získali jednorázovým nákupem. Pouze dvanáct respondentů z celkového počtu odebíralo předplatné. Stejně množství žáků si také časopis zapůjčovalo ve vědecké knihovně v dětském oddělení. Školní knihovnu využívalo nejmenší procento respondentů. Překvapivým výsledkem bylo, že žádný z dotazovaných v této věkové kategorii nevyužíval internet i přes skutečnost, že na internetu se nabízelo mnoho serverů právě pro žáky této věkové kategorie zcela zdarma.

Tabulka č. 17: Zdroj časopisů v 1. až 5. Třídě

Odkud časopis získáváte?	1. třída	2. třída	3. třída	4. třída	5. třída
Jednorázově kupuji	53	21	15	29	16
Předplatné	12	3	2	2	0
Knihovna	12	8	2	3	4
Školní knihovna	3	3	1	0	2
Čtu na internetu	0	0	10	27	4
Jiná možnost	0	0	0	0	0

Zdroj: Vlastní zpracování

Pátá otázka zkoumala, zda se žáci setli s časopisem již v mateřských školách. Na tuto otázku kladně odpovědělo 29 žáků. Z první třídy nebyla zaznamenána ani jedna kladná odpověď od respondentů – výsledek poukazuje na současnou absenci dětských časopisů v tomto předškolním zařízení. Z předcházející analýzy jednotlivých titulů byly zaznamenány nepočetnější tituly, které byly využívány v předškolním vzdělávání. Mezi vhodné tituly z hlediska předškolního vzdělávání mohou být zařazeny časopisy: Sluníčko, Mateřídouška, Měďa Pusík, Pastelka, Báječná školka i časopis pro dívky Barbie.

Tabulka č. 18: Používané časopisy v mateřské škole

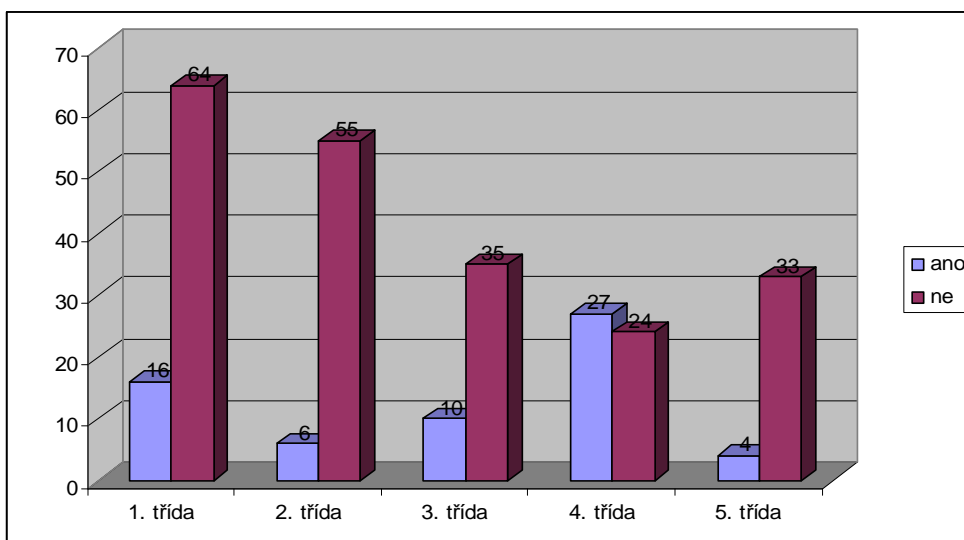
Třída	Časopis	Počet
1. třída	Žádný	0
2. třída	Sluníčko	5
3. třída	Mateřídouška	8
4. třída	Sluníčko	10
5. třída	Sluníčko	6

Zdroj: Vlastní zpracování

Z výsledků šetření vyplývá, že v mateřských školách se děti setkávají nejčastěji s časopisem Sluníčko. Titul zmiňovaného časopisu se objevil u odpovědí žáků v druhé, čtvrté i páté třídě. Dalším titulem byl časopis Mateřidouška. S tímto časopisem pracovali ve školce žáci třetí třídy.

Šestá otázka ověřovala situaci dětských časopisů dostupných na internetu, ptala se, zda respondenti čtou elektronické časopisy. Překvapivým výsledkem bylo, že většina dotazovaných na tuto otázku odpověděla záporně, ačkoliv v současné době patří internet mezi nejrozšířenější média. V nejvyšší míře časopisy na internetu využívají žáci čtvrté třídy. Ovšem v páté třídě se počet dětí, které si čtou časopisy online, radikálně zmenšil. Příčinou tohoto poklesu byl nejspíš jejich zájem o jiné internetové stránky. Z celkového počtu 271 odpovědí bylo 208 záporných a 63 kladných. Výsledky šetření poukazují na malé využívání elektronických časopisů u žáků na prvním stupni.

Graf č. 3: Odpovědi na otázku, zda respondenti čtou časopisy na internetu

Zdroj: Vlastní zpracování

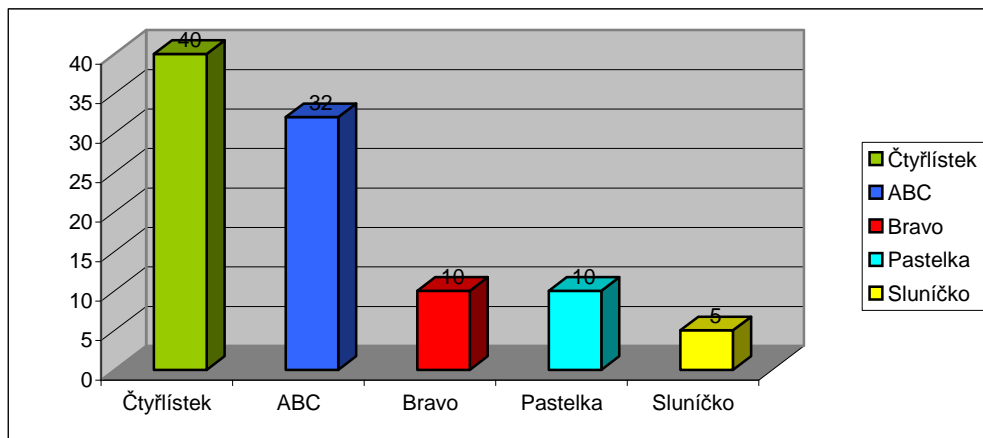
Tabulka č. 19: Odpovědi na otázku, zda respondenti čtou časopisy na internetu

Třída	Ano	Ne
1. třída	16	64
2. třída	6	55
3. třída	10	35
4. třída	27	21
5. třída	4	33
Celkem	63	208

Zdroj: Vlastní zpracování

Sedmá otázka se zaměřila na názvy konkrétních titulů e-časopisů. Valná většina respondentů zmínila titul Čtyřlístek. Dalším oblíbeným elektronickým časopisem byl zaznamenán titul ABC. Elektronický časopis ABC využívaly především děti čtvrté a páté třídy. Z předchozí analýzy charakteristik jednotlivých časopisů byl elektronický časopis ABC označen za dobře propracovaný server pro dětské uživatele. V menším počtu uživatelů byly zaznamenány elektronické časopisy: Bravo, Pastelka a Sluníčko.

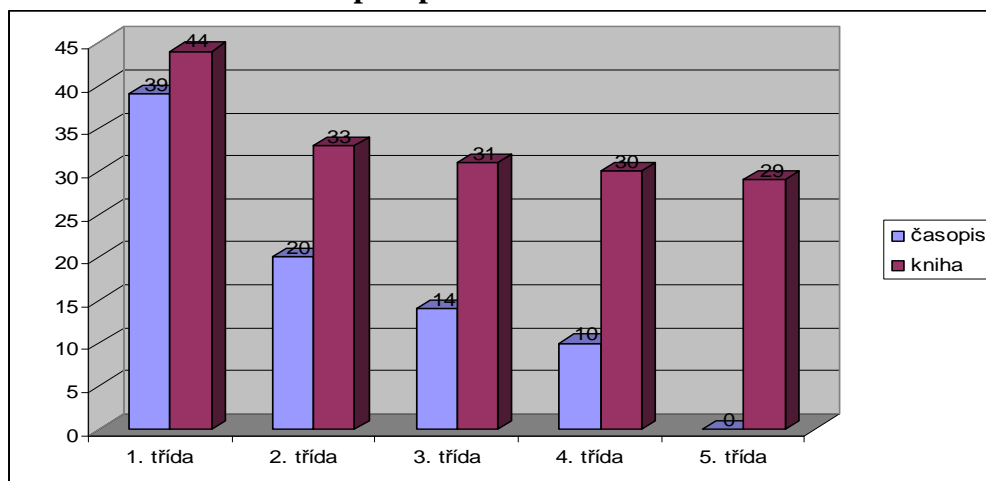
Graf č. 4: Tituly časopisů, které respondenti čtou na internetu

Zdroj: Vlastní zpracování

Osmá otázka sledovala preferenci časopis před knihou u žáků na prvním stupni. Z celkového počtu 271 respondentů většina preferovala knihu před časopisem. Výsledek prokazuje preferenci knihy před časopisem ve všech ročnících prvního stupně.

Graf č. 5: Preference časopisu před knihou

Zdroj: Vlastní zpracování

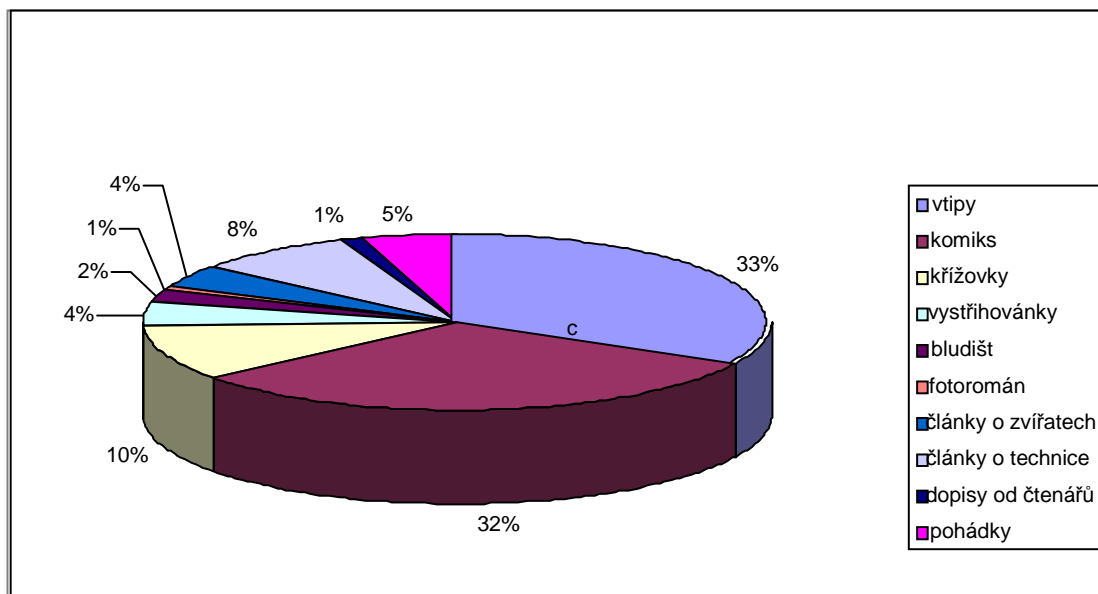
Tabulka č. 20: Preference časopisu před knihou

Třída	Ano	Ne
1. třída	39	41
2. třída	28	33
3. třída	14	31
4. třída	10	38
5. třída	8	29
Celkem	99	172

Zdroj: Vlastní zpracování

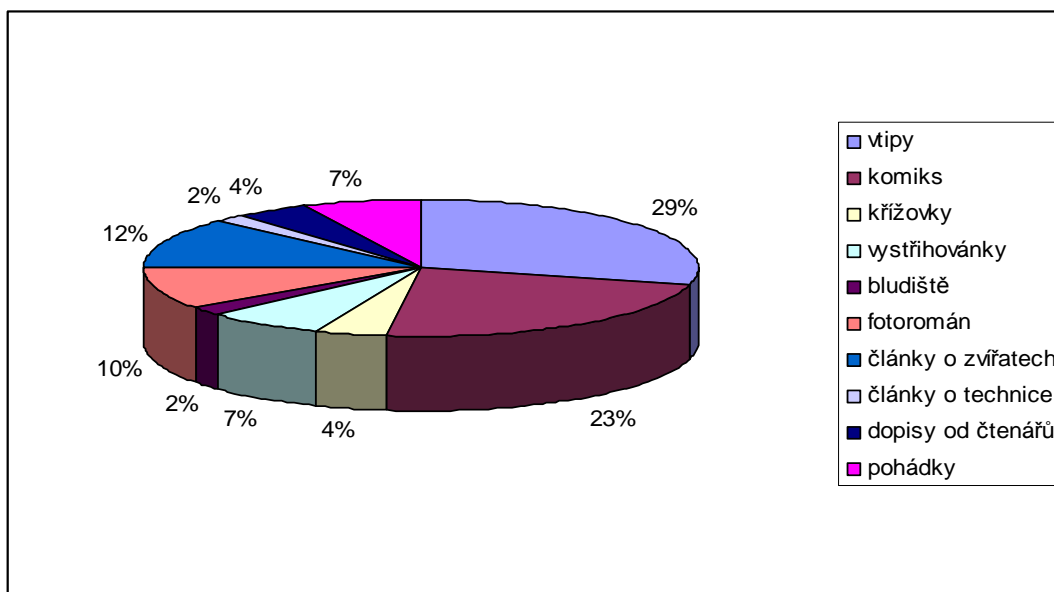
V poslední, deváté otázce dotazníkového šetření měli žáci vypsát neoblíbenější část z jejich oblíbeného časopisu. Jelikož se každý časopis skládal z různých částí – článků, vtipů, pohádek, vystřihovánek, křížovek atd., cílem této otázky bylo zjištění, kterou z těchto částí mají žáci nejraději. Výsledné odpovědi byly rozlišené podle pohlaví žáků.

Graf č. 6: Oblíbená část časopisu u chlapců

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č. 7: Oblíbená část časopisu u dívek

Zdroj: Vlastní zpracování

Výsledky poslední otázky poukazovaly na zájmové čtení žáků, které bylo rozlišeno podle pohlaví.

Většina časopisů určených pro čtenáře mladšího školního věku se těmto požadavkům přizpůsobila. Někteří vydavatelé se specializovali při tvorbě časopisů speciálně na jedno z pohlaví – vzniklo tak mnoho časopisů určených především pro dívky. Např. časopis Barbie, Lissy, Princezny, Witch, Bravo girl, Dívka atd. Mezi chlapecké časopisy byly zařazeny především komiksové časopisy a vědecko-umělecké a fantazijní časopisy, jako byly tituly ABC, Gormiti, Dinosaurus, Góol atd.

Chlapci mladšího školního věku měli z časopisu nejraději tu část, která obsahuje vtipy a komiksy. Výše uvedená charakteristika jednotlivých časopisů dokazovala, že v každém z časopisů pro tuto věkovou skupinu se nacházelo několik stran věnovaných krátkým vtipům a každý časopis obsahoval alespoň několikastránkový komiks.

Pohádky byly v oblíbenosti procentuálně zastoupeny v poměrně srovnatelném počtu, a to zejména u čtenářů z nižších tříd. Pohádky jsou oblíbeným oddílem bez rozlišení pohlaví.

5.2 Výsledky dotazníkové šetření pro učitele

Dotazník pro učitele byl určený třídním učitelům jednotlivých tříd. Celé výzkumné šetření u této cílové skupiny probíhalo formou dotazníků. Celkem se zapojilo dvanáct třídních učitelů.

Pro šetření bylo použito dvanáct specifických otázek s cílem vysledovat, jak využívají učitelé dětské časopisy k výuce na prvním stupni ZŠ.

První otázka se zaměřila na to, zda učitelé odebírali některý z časopisů pro své žáky. Tato otázka byla velmi důležitá, jelikož na ní závisely následující tři otázky. Z výsledků vyplývá, že většina třídních učitelů časopis během výuky využívá.

Tabulka č. 21: Odběr časopisů do 1. až 5. třídy

Třída	Ano	Ne
1. třída	2	1
2. třída	1	1
3. třída	1	1
4. třída	1	1
5. třída	1	0
Celkem	7	5

Zdroj: Vlastní zpracování

Druhá otázka navazovala na otázku předchozí. Pokud respondenti odpověděli na první otázku kladnou odpovědí, druhá otázka se pak dotazovala na konkrétní tituly časopisů, které vyučující do tříd odebírá. Respondenti měli za úkol zapsat časopisy, které do třídy pravidelně odebírali, s předpokladem, že s těmito časopisy při vyučování pracovali. Výsledky dotazníkového šetření ukázaly, že vyučující první třídy pracují s tituly *Můj vláček*, *Tvořivý Amos* a *Pastelka*, vyučující druhé třídy pouze s *Mateřídouškou*. Vyučující třetích a čtvrtých tříd pracovali pouze s *Robinsonem*. *Pastelku*, *Sluníčko*, *R+R* využívali učitelé pátých tříd.

Třetí otázka navazovala na dvě předchozí. Cílem této otázky bylo zjištění periodicity odebírání časopisů. Výsledky šetření ukázaly, že titul *Pastelka*, *Tvořivý Amos* a *Můj vláček* odebírali třídní učitelé jednou měsíčně. *Mateřídouška* byla do tříd odebírána pouze jednorázově. Třídní učitelé třetích a čtvrtých tříd odebírali pravidelně

jednou za měsíc Časopis *Robinson*. V páté třídě byly časopisy Pastelka, Sluníčko a R+R jednorázově kupovány.

Čtvrtá otázka se zaměřila na práci s časopisy při vyučování. Učitelé měli vyjmenovat předměty, při jejichž vyučování časopisy využívali jako didaktickou pomůcku.

V první třídě dotazovaní uvedli tyto předměty: Výtvarná výchova, Pracovní výchova, Český jazyk, Matematika a Prvouka. Učitelé druhých tříd využívají časopis v následujících předmětech: Český jazyk – především primárně ve čtení, Výtvarné výchově a Pracovní výchově. Využití časopisu se ve třetí třídě uplatnilo při předmětech: Český jazyk – čtení, Pracovní výchova, Výtvarná výchova, Prvouka. Čtvrté třídy využívají časopisy v předmětu Český jazyk – čtení, slohová výchova. V pátých třídách se s časopisem pracuje při předmětech: Český jazyk – literární výchova, Výtvarná výchova, Pracovní výchova, Angličtina.

Výsledky potvrdily fakt, že v jednotlivých třídách prvního stupně ZŠ se časopis vždy uplatnil při vyučovacím předmětu Český jazyk. Často byl využíván jako inspirace či jako samotný pracovní list ve Výtvarné výchově a při Pracovních činnostech. V páté třídě sloužil časopis jako didaktická pomůcka při Anglickém jazyce.

Tabulka č. 22: Využití časopisů při vyučování v ZŠ

Třída	Ano	Ne
1. třída	3	0
2. třída	2	0
3. třída	2	0
4. třída	1	1
5. třída	2	1
Celkem	10	2

Zdroj: Vlastní zpracování

Pátá otázka zkoumala pozitiva práce s časopisem při vyučování.

Celkový výsledek byl velmi pozitivní. Většina třídních učitelů jednotlivých tříd na prvním stupni shledala práci s časopisem jako prospěšnou, záporně odpověděl pouze jeden dotázaný ze všech učitelů.

Šestá otázka se zaměřila na konkrétní využití jednotlivých částí časopisu při vyučování. K usnadnění odpovídání měli dotazovaní možnost výběru z následujících možností: Počítání, Čtení, Vystřihovánky, Luštění, Přírodověda, Angličtina.

Výsledky zaznamenaly, že v první třídě vyučující nejvíce využívali časopisy při čtení, počítání, vystřihování, luštění a angličtině. V první třídě napomohly časopisy vyučujícím, kteří předčítali svým žákům pohádky a články. Oddíl počítání v časopisech využili učitelé jako inspiraci při procvičování početních úkolů. Vystřihovánky zlepšily žákům první třídy jemnou motoriku ruky a prstů. Angličtina v dětských časopisech přispěla k rozšíření slovní zásoby. Ve druhé třídě využívali vyučující časopis při čtení. Četli se především pohádky a krátké příběhy. Ve třetí třídě využívali vyučující časopis k luštění rébusů, rozšiřování slovní zásoby v anglickém jazyce a vystřihování s cílem zdokonalení jemné motoriky prstů. Ve čtvrté třídě se nejvíce časopis uplatnil při motivaci a rozšiřování vědomostí díky čtení zájmových článků. Učitelé pátých ročníků uplatňovali časopis především po stránce motivace a inspirace pro rozšíření slovní zásoby v anglickém jazyce.

Sedmá otázka prošetřila frekvenci využití časopisu při vyučovací hodině.

Z celkového šetření vyplynulo, že práce s časopisem v jednotlivých třídách netrvala více jak jednu vyučovací hodinu týdně. Z tohoto hlediska lze usoudit, že časopis nebyl příliš frekventovanou didaktickou pomůckou ve vyučování na prvním stupni ZŠ.

V osmé otázce měli respondenti za úkol oznámkovat práci s časopisem během vyučovací hodiny. Otázka měla za cíl zjistit, jak kvalitní vyučovací metodou práce s časopisem je. Z celkového šetření vyplynulo, že práci s časopisy shledali učitelé prvního ročníku jako výbornou. Učitelé druhého ročníku byli jiného názoru, práci s časopisy ohodnotili jako dostatečnou. Učitelé třetí třídy ohodnotili práci s časopisem za dobrou a učitelé čtvrtého ročníku shledali práci s časopisem během vyučování jako dostatečnou. Výsledky šetření však nemůžeme považovat za zcela přesné, protože se jedná o subjektivní hodnocení jednotlivých vyučujících.

Devátá otázka mapuje financování časopisů, které jsou využívány jako vyučovací pomůcky. Dotazovaní mohli v rámci usnadnění odpovědi volit jednu z uvedených možností.

Z výsledků vyplynulo, že časopisy financují někdy samotní učitelé, jindy je financuje škola, anebo se o náklady podělí. Časopis Můj vláček, který byl zaznamenán v druhé otázce, byl zdarma k dispozici od společnosti České Dráhy. Dotazovaní třídní učitelé odpověděli, že si časopis do třídy kupují na vlastní náklady. Škola jim na koupi časopisů žádné finance nepřispívá. Ve třetích ročnících dotazovaní odpověděli, že si

časopis financují z vlastních zdrojů a částečně jim přispívá škola. Čtvrté ročníky získávají časopis za finanční podpory vlastní školy. Časopis určený pro páté ročníky financuje škola.

Z celkových výsledků vyplynulo, že záleží na finančních prostředcích jednotlivých škol. Na některých školách jsou časopisy financovány školou, na jiných nikoliv. Učitel pak musí pro práci s časopisem vynaložit vlastní finance. V žádném dotazníkovém šetření nebyla zaznamenána odpověď, že by byl časopis financován žáky či byl vypůjčen ze školních knihoven.

Dotazující měli v desáté otázce za úkol oznámkovat konkrétní tituly časopisů, se kterými během vyučování pracují. Kritériem tohoto známkování byla vzdělávací kvalita těchto časopisů z pohledu vyučujících.

Vyhodnoceny byly tyto následující tituly:

První ročník:

1. Pastelka - kvalita výborná
2. Tvořivý Amos - kvalita výborná
3. Mateřídouška - kvalita velmi dobrá
4. Můj vláček - kvalita dobrá

Druhý ročník:

1. Mateřídouška - kvalita výborná

Třetí ročník:

2. Robinson - kvalita výborná
3. Čtyřlístek - kvalita výborná
4. Mateřídouška - kvalita výborná

Čtvrtý ročník:

1. Robinson - kvalita velmi dobrá

Pátý ročník:

2. Pastelka - kvalita výborná
3. Sluníčko - kvalita výborná
4. R+R - kvalita velmi dobrá

Výsledky mohly být do jisté míry zkreslené, neboť šlo o subjektivní názor jednotlivých vyučujících. Z celkového šetření bylo zřejmé, že kvalita současných časopisů určených pro vzdělávání žáků mladšího školního věku byla výborná a vyučující shledali obsahovou stránku časopisů za vhodný prostředek pro vzdělávání žáků ZŠ.

V jedenácté otázce měli učitelé vyjádřit, v čem shledali pozitiva při práci s časopisy pro žáky mladšího školního věku během vyučování. Výsledné odpovědi byly zaznamenány komplexně bez ohledu na rozdělení podle tříd.

Učitelé zaznamenali do dotazníků následující odpovědi:

Práce s časopisem při vyučování slouží jako prostředek pro zpestření výuky. Velkým kladem je obsahová přehlednost a srozumitelnost časopisů určených pro mladší školní věk. Časopisy jsou finančně dostupný prostředek pro vyučování. Kladem práce s časopisy je netradiční forma práce v oblasti pracovních činností. Časopisy slouží jako dobrý prostředek pro motivaci žáků.

Časopis sloužil mnoha vyučujícím jako inspirace pro vytváření hodiny, zpestřoval průběh výuky a netradiční formou vzdělával žáky prvního stupně ZŠ.

Poslední, dvanáctá otázka dávala prostor pro vyjádření stížností dotazovaných ohledně využívání časopisů během vyučování. Výsledky ukázaly, že většina vyučujících zmínila nedostupnost časopisů pro všechny žáky třídy kvůli finančním důvodům.

5.3 Výsledky dotazníkového šetření ve školní knihovně

Jedním ze základních zdrojů časopisů určených pro žáky mladšího školního věku byla také školní knihovna. Dotazník obsahoval šest tematických otázek. Cílem dotazníkového šetření bylo vyzkoumat, zda základní školy v Českých Budějovicích vlastní školní knihovnu, jakými časopisy pro žáky mladšího školního věku školní knihovny disponují a odkud škola časopisy získala. Výzkumné šetření proběhlo na již zmiňovaných základních školách. Všechny šetřené školy disponovaly vlastní školní knihovnou, ovšem jen jedna z nich měla k dispozici časopisy pro žáky k zapůjčení. Zbylé knihovny nabízely čtenářům k zapůjčení pouze knihy. Dotazník kompletně vyplnila pouze vedoucí knihovny ze ZŠ Dukelská.

Bylo prokázáno, že dotazovaná škola odebírala periodika měsíční a týdenní. Zaznamenány byly tyto tituly:

- Mateřídouška
- 21. století – Junior
- Pastelka
- National Geographic
- Lidé a Země

Škola získala časopisy do školní knihovny zakoupením se zvýhodněnou cenou z velkoobchodů. Zajímavou informací bylo zjištění, že finančně výhodnější jsou časopisy s měsíční prodlevou aktuálního čísla.

Mladší žáci si výhradně zapůjčovali tituly Mateřídouška, Pastelka a Lidé a Země. Starší žáci prvního stupně si naopak vypůjčovali časopisy National Geographic, Lidé a Země a časopis 21. století – Junior.

5.4 Výsledky dotazníkového šetření ve vědecké knihovně

Cílem dotazníkového šetření ve vědecké knihovně bylo prozkoumat současně dětské časopisy. Výzkum proběhl v říjnu roku 2012 na pobočce Jihočeské vědecké knihovny Na Sadech 26, v Českých Budějovicích.

Knihovna je rozdělená na dětské oddělení a oddělení pro dospělé čtenáře. Výzkumné šetření proběhlo v dětském oddělení, toto oddělení disponuje mnoha tituly časopisů určených čtenářům mladšího školního věku. Při šetření byly dotazovány pracovnice vědecké knihovny a jejich odpovědný vedoucí.

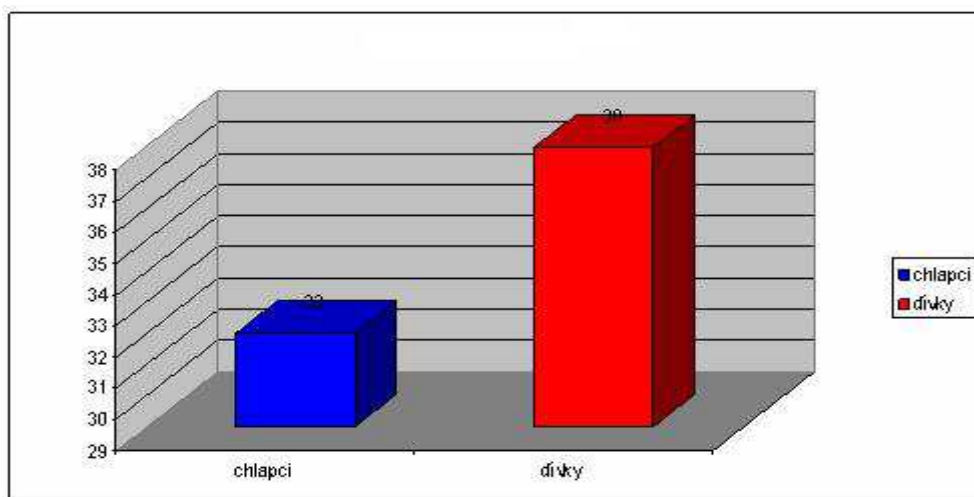
Z dotazníkového šetření bylo zjištěno, že knihovna pro získání časopisů využívá velkoobchody. Odebírá za zvýhodněné ceny aktuální čísla periodik i čísla s prošlou platností. Knihovna v současnosti disponuje mnoha archivními čísly jednotlivých titulů. V knihovně lze najít čísla již od roku 1900, starší čísla se uschovávají v Archivu Jihočeské vědecké knihovny. Pokud je časopis shledán zničeným, je buď pracovníci opraven slepením a umístěním do pevných desek, nebo je ve vážnějších případech recyklován. Čtenáři registrovaní v dětském oddělení si časopis zapůjčují absenčně – tedy domů. Výpůjční doba se liší podle obalu. Pokud byl daný titul obalen ochranným obalem, jeho výpůjční doba je stejná jako u knih, tedy jeden měsíc od vypůjčení. Jestliže časopis ochranný obal postrádá, jeho výpůjční doba se zkracuje na dva týdny. Čtenář si může vypůjčit až 30 výtisků najednou. Seznam titulů časopisů, kterými knihovna disponuje pro čtenáře mladšího školního věku je k naleznutí na oficiálních internetových stránkách Jihočeské vědecké knihovny.

5.5 Výsledky dotazníkového šetření u dětí v MŠ

Výzkumné šetření v mateřské škole bylo provedeno v listopadu roku 2012. Výzkum měl zjistit, zda jsou časopisy využívány také předškolními dětmi navštěvujícími mateřské školy. Výzkumné šetření proběhlo v Mateřské škole Vrchlického nábřeží. Dotazovanými byly děti z oddílu Sovy a Lišáci a jejich vychovatelé. Dotazník obsahoval jedenáct specifických otázek.

Výzkumného šetření v mateřské škole se zúčastnily děti v předškolním věku od pěti do šesti let.

Graf č. 8: Zastoupení dětí v MŠ

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 23: Zastoupení dětí v MŠ

Zastoupení dětí podle pohlaví	Počet
Chlapci	32
Dívky	38
Celkem	70

Zdroj: Vlastní zpracování

První otázka dotazníkového šetření zkoumala, zda děti předškolního věku znají časopisy a pracují s nimi. Výzkumné šetření prokázalo, že většina dětí v tomto věku se s časopisy již setkala a využila.

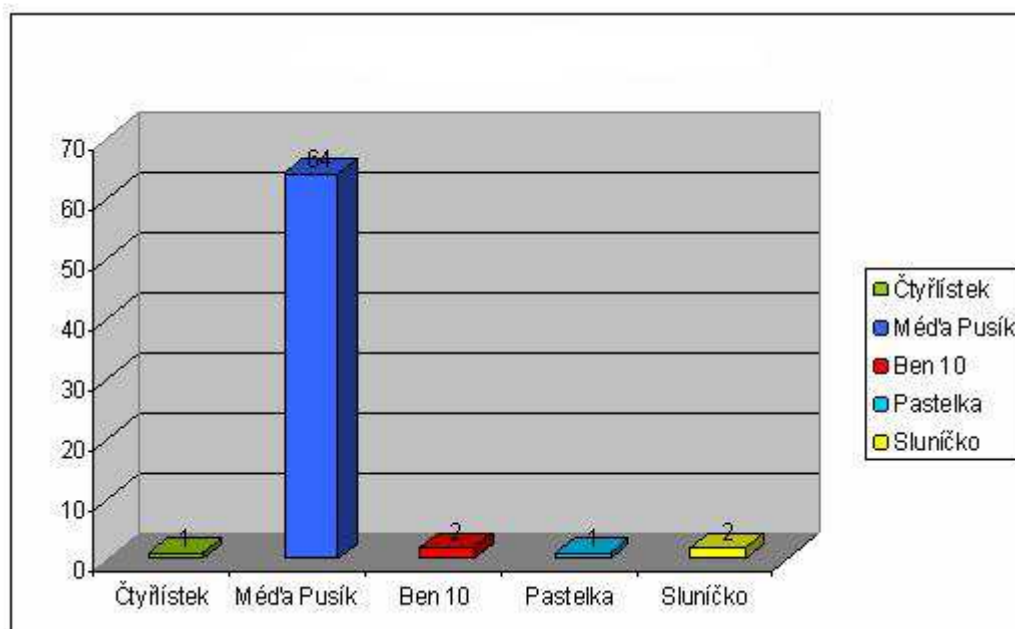
Tabulka č. 24: Odpovědi na otázku, zda respondenti znají dětské časopisy

Znáte dětské časopisy?	Počet
Ano	55
Ne	15
Celkem	70

Zdroj: Vlastní zpracování

Cílem druhé otázky bylo zjištění nejoblíbenějšího dětského časopisu u předškolních dětí.

Graf č. 9: Název nejoblíbenějšího časopisu

Zdroj: Vlastní šetření

Výsledek výzkumného šetření prokázal, že nejoblíbenějším časopisem této věkové kategorie byl titul Měďa Pusík, zbylé časopisy byly zastoupeny v zanedbatelném množství.

Třetí otázka zkoumala povědomí respondentů o různých titulech dětských časopisů. Děti měly vyjmenovat 3 časopisy, které znaly.

Vyjmenovány byly tyto tituly:

Čtyřlístek, Sluníčko, Pastelka, Měďa Pusík, Vláček.

Čtvrtá otázka se soustředila na zdroj, odkud respondenti časopis získali. V dotazníku bylo možné zakroužkovat i více odpovědí.

Tabulka č. 25: Zdroj časopisů u dětí v MŠ

Odkud časopis získáváte?	Odpovědi	Podíl v %
Jednorázově kupuji	30	43 %
Předplatné	19	27 %
Knihovna	10	14 %
Školní knihovna	0	0 %
Čtu na internetu	11	16 %
Jiná možnost	0	0 %

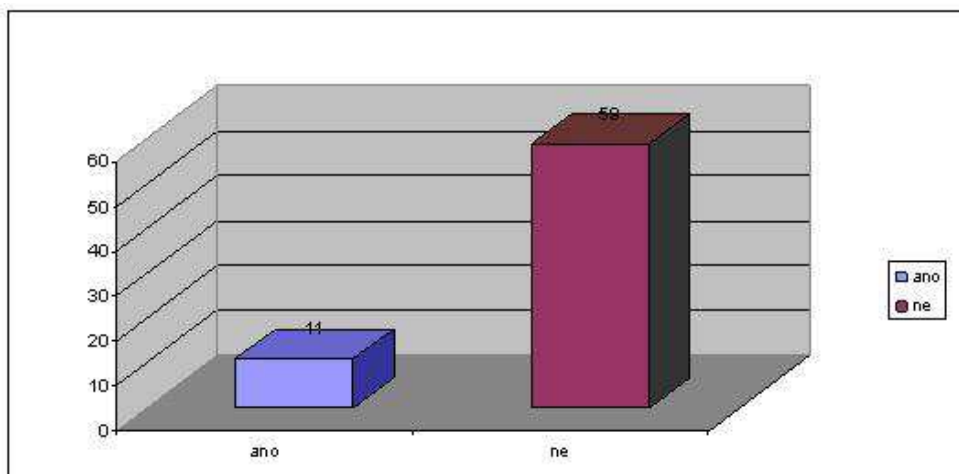
Zdroj: Vlastní zpracování

Výsledek dotazníkového šetření vysledoval, že nejčastěji byl časopis získán jednorázovým nákupem. Překvapivým výsledkem bylo i poměrně vysoké zastoupení předplatného nákupu a sledování časopisu na internetu.

Pátá otázka byla zaměřena na využití časopisu během denního režimu ve školce. Cílem bylo zjistit, zda vychovatelky využívají časopis k předškolnímu vzdělávání dětí. V Mateřské škole Vrchlického se v obou skupinách pracovalo s titulem *Méďa Pusík*.

Šestá otázka zjišťovala, zda děti předškolního věku využívají časopisy dostupné na internetu. Z výsledků překvapivě vyplynulo, že většina respondentů na tuto otázku odpověděla záporně, ačkoliv v současné době internet patří mezi nejrozšířenější média. Z celkového počtu 70 odpovědí bylo 59 záporných a pouze 11 kladných.

Graf č. 10: Odpovědi na otázku, zda respondenti sledují časopisy na internetu

Zdroj: Vlastní zpracování

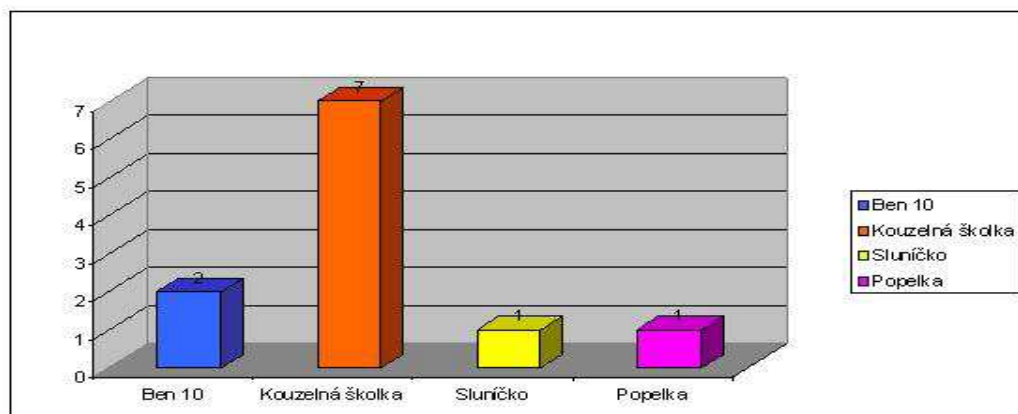
Tabulka č. 26: Odpovědi na otázku, zda respondenti sledují časopisy na internetu

Sledujete časopis na internetu?	Počet
Ano	11
Ne	59
Celkem	70

Zdroj: Vlastní zpracování

Cílem sedmé otázky bylo zjištění konkrétních titulů elektronických časopisů přístupných z internetu. Valná většina respondentů zmínila titul Kouzelná školka. Důvodem početnosti této odpovědi bylo jistě kvalitní zpracování elektronického časopisu, který byl k dispozici zdarma. Další zmíněný titul byl Titul Ben 10. Elektronická podoba tohoto časopisu byla velmi kvalitně propracovaná a nabízí svým uživatelům mnohé multifunkční aplikace. V dotazníku byly dále zaznamenány elektronické časopisy Popelka a Sluníčko.

Graf č. 11: Tituly časopisů, které respondenti čtou na internetu

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 27: Tituly časopisů, které respondenti čtou na internetu

Jaké sledujete časopisy na internetu?	Počet
Ben 10	2
Kouzelná školka	7
Sluníčko	1
Popelka	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Cílem osmé otázky bylo vyzkoumat, zda děti předškolního věku preferují časopis před knihou. Z celkového počtu sedmdesáti respondentů většina preferovala knihu před časopisem. Přesně 44 dětí preferovalo knihu před časopisem a zbylých 26 dětí časopis před knihou.

Tabulka č. 28: Preference časopisu před knihou

Preferuješ časopis před knihou?	Počet
Ano	26
Ne	44
Celkem	70

Zdroj: Vlastní zpracování

V deváté otázce dotazníku měly děti za úkol zmínit nejoblíbenější část svého oblíbeného časopisu. Cílem této otázky bylo zjistit, která část časopisů byla pro děti nejpoutavější a může tak efektivně přispět vedoucím MŠ k předškolnímu vzdělávání. Výsledky prokázaly, že nejoblíbenější částí časopisu u dětí předškolního věku byly omalovánky. Nejmenší procentuální zastoupení získala část věnující se angličtině. Výsledky odpovídaly mentalitě předškolního dítěte.

Závěr

Cílem této diplomové práce bylo zmapovat situaci na trhu s dětskými časopisy. Byla sledována problematika využívání dětských časopisů při výuce i ve volném čase dětských čtenářů. Kromě klasických časopisů v tištěné podobě se na trhu vyskytují i časopisy v elektronické podobě. V současné době existuje na trhu dostatek dětských časopisů určených pro různé věkové kategorie i zájmové potřeby mladých čtenářů.

Dotazníkovým šetřením bylo zjištěno, že využívání časopisů učiteli, jako učební pomůcky při výuce na prvním stupni základních škol, byly určitým způsobem omezeny. Důvodem pro nízké využití určitých časopisů během výuky byla nízká podpora vedení školy při jejich nákupu. V současné době se školy potýkají s omezenými finančními prostředky pro nákup učebních pomůcek. Pokud už školy uvolní finanční prostředky na nákup časopisu, tak většinou pouze pro jednoho vyučujícího, který si musí články pro žáky např. okopírovat. Díky tomu se k žákům nedostanou všechny zajímavé články, podnětné doplňovačky a obecně využití těchto časopisů je z tohoto hlediska omezené, přitom právě dětské časopisy zpestří výuku. Výuka se stane více hrou než jen frontálním učením a memorováním nazpaměť. Dětské časopisy mohou děti vést k vlastnímu postoji a vhledu. Dokonce požadavky na rozvoj kreativity, iniciativy a aktivity dětí – jak je vyzdvihuje rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání – by mohly časopisy uspokojit. Prostřednictvím časopisů by mohly být žáci vedeni k otevřenosti, komunikativnosti, informovanosti. Dětské časopisy také mohou ovlivňovat socializační funkci rodiny.

Terénním výzkumem bylo zjištěno, že na trhu je poměrně široká nabídka časopisů. V tištěné podobě jsou to např. měsíčníky Barbie, Gormiti, Kačer Donald, Mateřídouška, Sluníčko, čtrnáctideník ABC a Čtyřlístek.

Nejoblíbenějšími časopisy u žáků ve věku od 6 do 12 let jsou časopisy ABC, Mateřídouška a Čtyřlístek. Žáci vyšších ročníků preferovali časopis ABC a v nižších ročnících preferovali časopisy Čtyřlístek a Mateřídoušku.

Kromě tištěné podoby některé z těchto časopisů vycházejí i elektronicky. Jsou to např. časopisy: ABC, Čtyřlístek, Pastelka, Sluníčko a další.

Dotazníkovým šetřením bylo zjištěno, že žáci dávají přednost tištěné formě časopisů před elektronickou. V elektronické podobě je nejvíce využíván časopis Čtyřlístek a poté ABC.

Pokud žáci pracují s časopisem, tak většinou nejoblíbenější rubrikou jsou vtípy, komiksy, u dívek ještě fotoromány, články o zvířatech a u chlapců křížovky a články o technice.

Žáci si většinou časopisy sami jednorázově kupují nebo si je půjčují ve školní nebo obecní knihovně. Starší žáci si potom časopisy čtou i na internetu.

Součástí této práce bylo i dotazníkové šetření, které zjišťovalo využívání časopisů ve výuce vyučujícími. Bylo zjištěno, že i přes finanční problémy se vyučující snaží zapojit práci s časopisy do výuky. Učitelé na prvním stupni základních škol považují za velmi kvalitní časopis Mateřídouška.

Vyučující využívají časopisy při předmětech Český jazyk, Výtvarná výchova, Matematika, Pracovní výchova a při výuce Anglického jazyka. Většina vyučujících používá časopis ve výuce jednu vyučovací hodinu v týdnu.

Terénní průzkum byl také realizován ve školních knihovnách a ve vědecké knihovně v Českých Budějovicích. Školní knihovny poskytují žákům k zapůjčení především knihy, zatímco časopis ze třech šetřených školních knihoven půjčovala jen jedna. Ta odebírala časopisy Mateřídouška, 21. století - Junior, Pastelka. Vědecká knihovna disponuje tituly dětských časopisů již od roku 1900. Čtenář si může vypůjčit až 30 výtisků najednou.

Zpracování diplomové práce bylo velkou měrou ovlivněno mou praxí v mateřské a základní škole. Každodenně jsem se setkávala s množstvím titulů časopisů určených pro předškolní a školní vzdělávání. Zjistila jsem, že se na trhu vyskytuje množství časopisů, které mohou do jisté míry předškolní a školní vzdělávání usnadnit a posloužit k efektivnímu vzdělávání.

Velké množství článků v dětských časopisech vede žáky ke kritickému myšlení, které se nejlépe rozvíjí, když plyne z žákovi vlastní zvědavosti a týká se záležitostí, které jsou mu blízké. Pokud učitel bude mít dostatek informací o zvolení vhodného titulu časopisu, pak námětů na využití časopisů pro děti v hodinách literární výchovy (ale i v ostatních vyučovacích předmětech) je nepřeberné množství, zvláště propojíme-li je s metodami efektivního učení. Žáci jsou při takové práci aktivnější a uvolněnější, než při práci s klasickou učebnicí nebo pracovním sešitem. Z tohoto důvodu si jako budoucí učitelka přeji, aby

časopisy pro děti a mládež přinášely taková témata, která budou zvědavost žáků podporovat, budou obohacovat jejich slovní zásobu a budou pomáhat rozvíjet u dětí zájmy, nadání, vlohy a schopnosti. Učitelé pak budou s časopisem určitě rádi pracovat, budou využívat nová čísla periodik a nebudou muset pro práci shromažďovat a střežit staré ročníky. Tvůrcům časopisů pro děti a žáky přeji, aby využili svých možností a dokázali tato očekávání plnit.

Seznam použité literatury

ČÁP, J. *Psychologie: Mnohostranného vývoje člověka*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1990. ISBN 8004229670.

ČEŇKOVÁ, J. *Vývoj literatury pro děti a mládež: a její žánrové struktury*. Praha: Portál, 2006, s. 12. ISBN 807367095X.

DE FLEUR, M. L., BALLOVÁ-ROKEACHOVÁ, S. J.: *Teorie masové komunikace*. Přel. Jiráček J., Šoltys O. 1. české vyd. Praha: Karolinum, 1996. ISBN 80-7184-099-8.

DOKOUPIL, Blahoslav. *Slovník českých literárních časopisů, periodických literárních sborníků a almanachů 1945-2000*. Brn: Host – vydavatelství, 2002. 334 s. ISBN 80-7294-041-4.

FONTANA, D. *Psychologie ve školní praxi: příručka pro učitele*. Praha: Portál, 1997. ISBN 8071780634.

GEBHARTOVÉ V. *Literatura pro děti*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1987.

HELUS, Z. *Dítě v osobnostním pojetí: Obrat k dítěti jako výzva a úkol pro učitele i rodiče*. Praha: Portál, 2004, ISBN 80-7178-888-0.

HRABÁK, J. a V. ŠTĚPÁNEK. *Úvod to teorie literatury*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1986. ISBN 9978631.

CHALOUPKA, Otakar. *Vybrané kapitoly z teorie dětské literatury*. Praha : Albatros, 1973.

KUBÍČEK, T. *Úkoly literární historie a jejich zdroj*, in: *Časopis pro moderní filologii* 92, 2010, č. 1-2, s. 85-94.

KUCHAŘOVÁ, E. *Dětské časopisy na našem trhu*. Komenský. 2002, roč. 126, 9/10.

KLINDOVÁ, L. *Pedagogická psychologie: Učebnice pro 4. ročník pedagogických škol*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1974. ISBN 900096723.

JIRÁSEK, J.; TICHÁ, V. *Psychologická hlediska předškolních prohlídek*. Praha : SZdN, 1968.

LANGMEIER a D. KREJČÍŘOVÁ. *Vývojová psychologie*. Praha: Grada, 1998. ISBN 807169195X.

LANGMEIER, J. *Vývojová psychologie pro dětského lékaře*. 2. doplněné. Praha: Avicenum, zdravotnické nakladatelství, 1983. ISBN 8020100987.

LISÁ, L. a M. KŇOURKOVÁ. *Vývoj dítěte a jeho úskalí*. Praha: Avicenum, 1986. ISBN 117030088.

- MATĚJČEK, Z. *Co děti nejvíc potřebují: Eseje z dětské psychologie*. 2. vyd. Praha: Portál, 1995. ISBN 80-7178-058-8.
- MILEROVÁ, D. *Časopisy pro děti a jejich využití v hodinách literární výchovy*. Brno, 2007. Diplomová práce. Pdf MU.
- PETERKA, J. *Teorie literatury pro učitele*. Praha: Univerzita Karlova, 2001. ISBN 8072900455.
- PETRŮ, E. *Úvod do studia literární vědy*. Olomouc: Rubico, 2006. ISBN 808583944X.
- SMETÁČEK, Vladimír. *Čtivost textů pro děti*. 1. vyd. Praha: Albatros, 1973.
- SVATOPLUK, Č. *Úvod do teorie literární výchovy*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1979. ISBN 197903277.
- TENČÍK F. *Četba mládeže v počátcích obrození*. Praha, 1962.
- TOMÁNKOVÁ, M. *České časopisy pro děti a mládež vydávané do roku 1918*. Brno, 2008. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce Hanuš J.
- URBANOVÁ, Svatava. *Sedm klíčů k otevření literatury pro děti a mládež 90. let XX. století: reflexe české tvorby a recepce*. Olomouc: Votobia, 2004. 452 - 457 s. ISBN 80-7220-185-9.
- VÁGNEROVÁ MARIE. *Vývojová psychologie I*. Praha: Karolinum, 1996, ISBN 80-7184-317-2.
- VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie: Dětství, dospělost, stáří*. Praha: Portál, 2000. ISBN 8071783080.
- VÁŇA, V. *Vývojové fáze dítěte*. Praha: Baltazar, 1992. ISBN 8090030777.
- VILÍMOVÁ, V. *Didaktika tělesné výchovy*. Brno: Masarykova Univerzita, 2009. ISBN 8073150336.

Seznam použitých časopisů

ABC: Mladých techniků a přírodovědců. Praha: Ringier Axel Springer, 2012, č. 16. ISSN 1213-9009.

ABC: Mladých techniků a přírodovědců. Praha: Ringier Axel Springer, 2012, č. 23. ISSN 1213-9009.

Barbie(časopis). Praha: Egmont ČR s.r.o., 2012, č. 10. ISSN 1211-8389.

Barbie(časopis). Praha: Egmont ČR s.r.o., 2012, č. 5. ISSN 1211-8389.

Bn 10(časopis).Praha: Egmont ČR s.r.o., 2012, č. 2. ISSN 1804-6940.

Ben 10(časopis). Praha: Egmont ČR s.r.o., 2012, č. 6. ISSN 1804-6940.

Čtyřlístek(časopis). Praha: Čtyřlístek s.r.o., 2012, č. 16. ISSN 1211-4219.

Čtyřlístek(časopis). Praha: Čtyřlístek s.r.o., 2012, č. 18. ISSN 1211-4219.

Gormiti(časopis).. Praha: Řitka video s.r.o., 2012, č. 13. ISSN 1804-3712.

Gormiti(časopis).. Praha: Řitka video s.r.o., 2012, č. 20. ISSN 1804-3712.

Kačer Donald(časopis).. Praha: Egmont ČR s.r.o., 2012, č. 15. ISSN 1211-3301.

Kačer Donald(časopis).. Praha: Egmont ČR s.r.o., 2012, č. 16. ISSN 1211-3301.

Lissy(časopis).. Praha: auer Media v.o.s., 2012, č. 4. ISSN 1804-7912.

Lissy(časopis).. Praha: auer Media v.o.s., 2012, č. 5. ISSN 1804-7912.

Mateřídouška(časopis).. Praha: Mladá fronta, 2012, č. 3. ISSN 0025-5440.

Mateřídouška(časopis).. Praha: Mladá fronta, 2012, č. 5. ISSN 0025-5440.

Méd'a Pusík(časopis).. Praha: Pražská vydavatelská společnost, 2012, č. 10. ISSN 1210-8030.

Méd'a Pusík(časopis).. Praha: Pražská vydavatelská společnost, 2012, č. 11. ISSN 1210-8030.

Sluníčko(časopis).. Praha: Mladá fronta a.s., 2012, č. 7. ISSN 0231-7222.

Sluníčko(časopis).. Praha: Mladá fronta a.s., 2012, č. 8. ISSN 0231-7222.

W.I.T.C.H. (časopis).: *Čarodějky.* Praha: Egmont ČR s.r.o., 2006, č. 18. ISSN 1213-6190.

W.I.T.C.H.(časopis): *Čarodějky.* Praha: Egmont ČR s.r.o., 2006, č. 19. ISSN 1213-6190

Internetové zdroje

ABC (časopis). In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikipedia Foundation, 2001- [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/ABC_%28%C4%8Dasopis%29

BOHÁČKOVÁ, G. Časopisy pro děti a mládež. In: *Dětský web* [online]. Česká Třebová, 2006, 28.2 2010 [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: http://www.detskyweb.net/index.php?option=com_content&view=article&id=75&Itemid=68&lang=cs

Čtyřlístek: komiks. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikipedia Foundation, 2001- [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cty%C5%99%C3%ADstek_%28komiks%29

Jihočeská vědecká knihovna: v Českých Budějovicích [online]. 1997-2013, 03.01.2013 [cit. 2013-03-15]. Dostupné z: <http://www.cbvk.cz/index.php?lang=CZ&s=ctenari&pg=historie>

Kačer Donald. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. Deutschland: Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Ka%C4%8Der_Donald

Komiksova kes: Čtyřlístek. In: *Goecatching* [online]. 2009 [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: www.c.com/seek/cache_details.aspx?wp=GC3T8EW

Mateřídouška. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Mate%C5%99%C3%ADdou%C5%A1ka_%28%C4%8Dasopis%29

Mateřídouška: Časopis plný čtení, her a zajímavostí. In: *MF Mladá Fronta* [online] 2007 [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: <http://www.mf.cz/produkty/materidouška/>

TOMÁNKOVÁ, Marie. České časopisy pro mládež do roku 1918 [online]. Brno, 2008 [cit. 2013-04-02]. Dostupné z: http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:66D0xuxkhcJ:is.muni.cz/th/150404/ff_b/original01_k_tisku_s_upravenymi_okraji.pdf+historie+d%C4%9Btsk%C3%BDch+%C4%8Dasopis%C5%AF&cd=1&hl=cs&ct=clnk&gl=cz. Bakalářská. Masarykova univerzita v Brně.

Periodikum: Barevný svět tisku. In: *Časopis Barbie* [online]. 2008 [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: <http://www.periodik.cz/predplatne/casopis.php?form=search&q=barbie>

Sluníčko: Časopis pro malé i větší. In: *MF Mladá Fronta* [online]. 2007 [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: <http://www.mf.cz/produkty/slunicko/>

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Základní informace o časopisech pro děti	25
Tabulka č. 2 : Základní informace o časopise ABC	26
Tabulka č. 3: Základní informace o časopisu Barbie.....	29
Tabulka č. 4: Základní informace o časopisu Gormit.....	31
Tabulka č. 5: Základní informace o časopisu Ben 10.....	32
Tabulka č. 6: Základní informace o časopisu Čtyřlístek	34
Tabulka č. 7: Základní informace o časopisu Kaček Donald	37
Tabulka č. 8: Základní informace o časopisu Mateřídouška	38
Tabulka č. 9: Základní informace o časopisu Sluníčko	41
Tabulka č. 10: Elektronické časopisy	44
Tabulka č. 11: Počet respondentů	48
Tabulka č. 12: Věkové rozdělení respondentů.....	48
Tabulka č. 13: Zastoupení žáků v jednotlivých třídách	49
Tabulka č. 14: Odpovědi na otázku, zda respondenti čtou časopisy	50
Tabulka č. 15: Název nejoblíbenějšího časopisu	51
Tabulka č. 16: Tři známé tituly současných dětských časopisů	51
Tabulka č. 17: Zdroj časopisů v 1. až 5. třídě.....	52
Tabulka č. 18: Používané časopisy v mateřské škole	52
Tabulka č. 19: Odpovědi na otázku, zda respondenti čtou časopisy na internetu	53
Tabulka č. 20: Preference časopisu před knihou	55
Tabulka č. 21: Odběr časopisů do 1. až 5. třídy.....	57
Tabulka č. 22: Využití časopisů při vyučování v ZŠ.....	58
Tabulka č. 23: Zastoupení dětí v MŠ.....	64
Tabulka č. 24: Odpovědi na otázku, zda respondenti znají dětské časopisy	65
Tabulka č. 26 : Odpovědi na otázku, zda respondenti sledují časopisy na internetu.....	67
Tabulka č. 27: Tituly časopisů, které respondenti čtou na internetu	68

Seznam grafů

Graf č. 1: Zastoupení žáků v jednotlivých třídách.....	49
Graf č. 2: Název nejoblíbenějšího časopisu.....	50
Graf č. 3: Odpovědi na otázku, zda respondenti čtou časopisy na internetu	53
Graf č. 4: Tituly časopisů, které respondenti čtou na internetu	54
Graf č. 5: Preference časopisu před knihou	54
Graf č. 6: Oblíbená část časopisu u chlapců	55
Graf č. 7: Oblíbená část časopisu u dívek.....	56
Graf č. 8: Zastoupení dětí v MŠ.....	64
Graf č. 9: Název nejoblíbenějšího časopisu.....	65
Graf č. 10: Odpovědi na otázku, zda respondenti sledují časopisy na internetu	67
Graf č. 11: Tituly časopisů, které respondenti čtou na internetu	68

Přílohy

Příloha č. 1 : Dotazník do školní knihovny

Dotazník do školní knihovny:

Škola : ZŠ DUKELSKÁ Č.B.

1. Odebírá škola časopisy určené pro mladší školní věk?

ANO NE

2. Jaké škola odebírá časopisy? a Jaký typ? Nejoblíbenější označte hvězdičkou.

a) roční b) měsíčník c) týdeník d) jednorázové

1. <u>MATEŘÍ DOUŠKA</u>	*
2. <u>21. STOLETÍ - JUNIOR</u>	*
3. <u>PASTELKA</u>	
4. <u>NATIONAL GEOGRAPHIC</u>	*
5. <u>LIDÉ A ZEMĚ</u>	

3. Jak často si žáci vypůjčují z knihovny časopis?

a) velmi často b) zřídka c) vůbec

4. Jakou formou časopisy půjčujete?

a) absenčně b) prezenčně

5. Odkud získává škola časopisy?

a) od žáků b) od dealerů školy c) z vlastních financí knihovny d) z velkoobchodu

6. Věková skupina, která si nejčastěji půjčuje časopisy a jaký?

První stupeň 2. - 5. TŘÍDA Druhý stupeň 6. - 9. TŘÍDA

Zdroj: Vlastní šetření

Příloha č. 3 : Dotazník pro učitele/učitelku

Dotazník pro učitele/učitelku:

Škola : ŠD Grünwaldova Třída: ŠD

1. Odebíráte časopis do školy? a) ANO b) NE

2. Jaké časopisy odebíráte?

1. Pastelka 2. Tvoji Anos

3. Intervalegium internetový časopis:

3. Jaký typ? 1,3

a) roční b) měsíční c) týdeník d) jednorázové e) dvouměsíční

4. Při jakých předmětech pracujete s časopisem?

.....

5. Napomáhají Vám časopisy při vyučování?

a) ANO b) NE

6. Pokud ano, s kterou částí pracuje nejčastěji?

a) Počítání b) Čtení c) Vystřihovánky d) Luštění e) Přírodověda f) Angličtina
g) jiné.....

Kolik přibližně celkem hodin týdně strávíte práci s časopisem?

a) méně než 1 vyučovací hodinu b) více jak 1 vyučovací hodinu c) nevím

Oznámkujte jak Vám je užitečná práce s časopisem během vyuč. hodiny?
(stupnice od 1 nejvíce do 5 nejhůře)

a) 1 b) 2 c) 3 d) 4 e) 5

Kdo platí časopisy?

a) učitel b) škola c) žáci d) vypůjčení ze školní knihovny

Oznámkujte kvalitu časopisu se kterými ve třídě nejčastěji pracujete?
(stupnice od 1 nejvíce do 5 nejhůře)

1. (název)	<u>Pastelka</u>	(známka)
2. (název)	<u>Intervalegium</u>	(známka)
3. (název)	<u>Tvoji Anos</u>	(známka)

Napište jaké jsou podle Vás klady práce s časopisem během vyučování?

Jen ty nejlepší.

Napište jaké jsou podle Vás zápory práce s časopisem během vyučování?

Mám více k dispozici jen jedno číslo, občas jsou po okopírování černo bílé.

Zdroj: Vlastní šetření

Obrázky

Obrázek č. 1: Časopis ABC

Zdroj: www.bauermedia.cz

Obrázek č. 2: Časopis Barbie

Zdroj: www.egmont.cz

Obrázek č. 3: Časopis BEN 10

Zdroj: www.egmont.cz

Obrázek č. 4: Časopis Čtyřlístek

Zdroj: www.comicsdb.cz

Obrázek č. 5: Časopis GORMITI

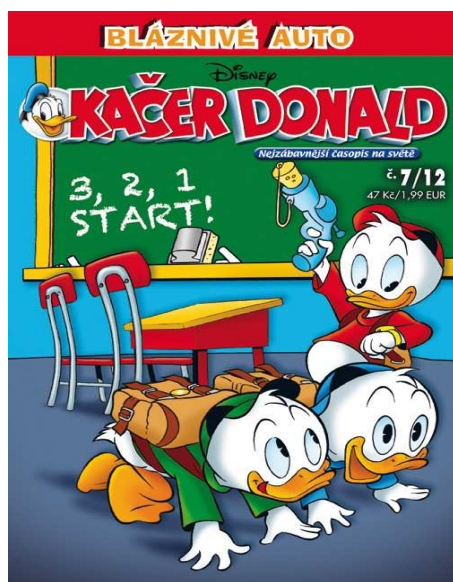
Zdroj: www.dvdmise.cz

Obrázek č. 6: Hannah Montana

Zdroj: nali.blog.cz

Obrázek č. 7: Časopis Kačer Donald

Zdroj: www.comicsdb.cz

Obrázek č. 8: Časopis Lissy

Zdroj: www.bauermedia.cz

Obrázek č. 9: Časopis Mateřídouška Pusík

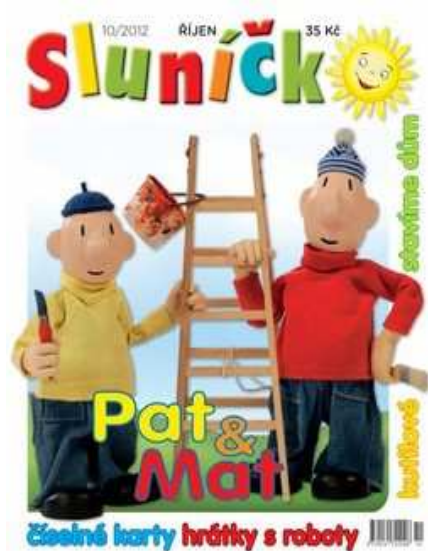
Zdroj: www.zdarma.biz

Obrázek č 10: Časopis Měďa Pusík

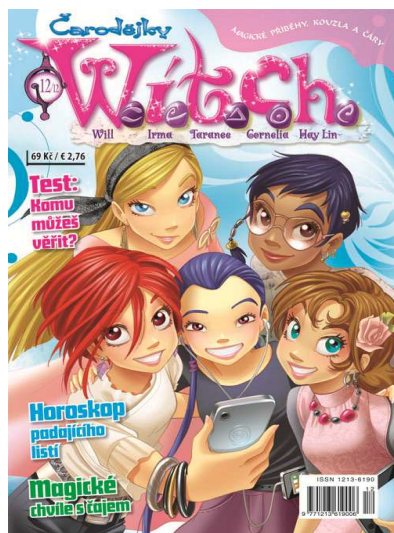
Zdroj: www.cs.publero.com

Obrázek č. 11: Časopis Sluníčko

Zdroj: www.slunicko.magaziny.cz

Obrázek č. 12: Časopis Witch

Zdroj: www.blogwitch.estranky.cz

